

Regiorapport

HOE VEILIG ZIJN BARNEVELD, NIJKERK EN SCHERPENZEEL?

**Veiligheidsmonitor gemeenten Barneveld, Nijkerk en
Scherpenzeel 2017**

Mei 2018

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Rapportnummer

2018/concept

Datum

Mei 2018

Opdrachtgevers

Gemeente Barneveld
Gemeente Nijkerk
Gemeente Scherpenzeel

Auteur(s)

Joran Laméris
Frank ten Doeschot

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	6
1. Inleiding	9
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	9
1.2 Steekproef	9
1.3 Respons	9
1.4 Vragenlijst.....	10
1.5 Analyse.....	10
1.6 Presentatie van de cijfers	11
1.7 Leeswijzer	11
2. Leefbaarheid woonbuurt.....	13
2.1 Fysieke voorzieningen	13
2.2 Sociale cohesie	14
2.3 Oordeel over de woonbuurt	15
2.4 Functioneren gemeente.....	16
3. Overlast in de buurt.....	19
3.1 Fysieke verloedering	19
3.2 Sociale overlast.....	20
3.3 Verkeersoverlast	22
3.4 Hinder van horecagelegenheden.....	23
3.5 Totale overlast.....	23
3.6 Aanpak van buurtproblemen	24
3.7 Respectloos gedrag	24
4. Veiligheidsbeleving.....	27
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt.....	27
4.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats	30
4.3 Veiligheidsbeleving algemeen	31
4.4 Verwachte kans op slachtofferschap	31

5.	Slachtofferschap	33
5.1	Slachtofferschap geweldsdelicten	33
5.2	Slachtofferschap vermogensdelicten	34
5.3	Slachtofferschap vandalismedelicten	35
5.4	Slachtofferschap totaal.....	36
5.5	Slachtofferschap cybercrime	37
6.	Preventie	39
6.1	Sociopreventieve maatregelen	39
6.2	Technopreventieve maatregelen.....	40
7.	Burgers en politie	42
7.1	Contacten burgers met politie	42
7.2	Functioneren politie in de buurt.....	44
7.3	Functioneren politie in het algemeen.....	46
8.	Burgerparticipatie	49
8.1	Burgerbetrokkenheid en veiligheid.....	49
8.2	Deelname BuurtWhatsApp	49
8.3	BuurtWhatsApp en veiligheid	51
8.4	Melding verdachte situaties	51
9.	Welzijn	55
9.1	Bekendheid welzijnsorganisaties	55
9.2	Mantelzorg	55
9.3	Vrijwilligerswerk.....	56
9.4	Sociale contacten	57
10.	Brandweer	60
10.1	Contact brandweer.....	60
10.2	Brandveiligheid.....	61
Bijlage 1.	Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor	66
1.	Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	66
2.	Patronen in de Veiligheidsmonitor.....	68

SAMENVATTING

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel 2017 beschreven door middel van een situatiebeschrijving en trends per veiligheidsthema.

Leefbaarheid- en veiligheid in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel

Leefbaarheid woonomgeving: de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel waarderen de leefbaarheid in de buurt met een 7,7.

De drie gemeenten staan er vergelijkbaar voor wat betreft het totaalbeeld van de leefbaarheid, de sociale cohesie in de buurt en de fysieke kwaliteit van de woonomgeving. Het belangrijkste onderscheid is dat inwoners van Nijkerk minder tevreden zijn over het onderhoud van 'groen' en 'grijs' dan vier jaar geleden, en hierdoor wat minder tevreden zijn over de fysieke kwaliteit dan inwoners van Barneveld. In Barneveld en in Scherpenzeel is de waardering voor de fysieke kwaliteit namelijk toegenomen ten opzichte van vier jaar geleden. Tot slot valt op dat de inwoners van Barneveld en Scherpenzeel beduidend meer tevreden zijn met het functioneren van hun gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid dan de inwoners van Nijkerk.

Overlast in de buurt: minder fysieke verloedering in Barneveld, verder vergelijkbare uitkomsten voor ervaren overlast in de buurt.

De ervaren overlast van fysieke verloedering is in Barneveld significant lager dan vier jaar geleden. In Scherpenzeel is daarentegen de ervaren sociale overlast verminderd ten opzichte van 2013. Het totale aandeel inwoners dat veel overlast ervaart van een of meerdere buurtproblemen is ongeveer gelijk voor Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel. Voor alle drie de gemeenten geldt ook dat te hard rijden gezien wordt als het belangrijkste buurtprobleem, gevolgd door hondenpoep en parkeeroverlast. Tot slot valt op dat respectloos gedrag minder vaak voorkomt in Scherpenzeel dan in Nijkerk, en de meeste vormen van respectloos gedrag ook minder vaak dan in Barneveld.

Veiligheidsbeleving: het rapportcijfer voor de veiligheid in de woonomgeving is in alle drie de gemeenten significant hoger dan in 2013.

De veiligheid in de woonomgeving wordt in 2017 beoordeeld met een ruime voldoende. In Scherpenzeel zijn de inwoners nog meer tevreden dan in Nijkerk. Binnen de gemeente voelen inwoners zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen, en in mindere mate rondom uitgaansgelegenheden, in het openbaar vervoer en bij het treinstation. Wat betreft de kans op slachtofferschap, valt op dat de verwachte kans op woninginbraak in Nijkerk beduidend hoger is dan in Barneveld en Scherpenzeel. In deze twee gemeenten is de geschatte kans op woninginbraak gedaald en in Nijkerk niet. In Barneveld en Scherpenzeel zijn er ook meer inwoners die het idee hebben dat de criminaliteit is gedaald dan in 2013.

Slachtofferschap: in Barneveld is er een significante afname in slachtofferschap van (vermogens)delicten, in Nijkerk van geweldsdelicten.

Ten opzichte van 2013 valt op dat het totale slachtofferschap van geweldsdelicten is toegenomen in Barneveld en is afgenomen in Nijkerk. In Barneveld is het aantal vermogensdelicten daarentegen significant lager dan in 2013. Het totale slachtofferschap van cybercrime is in Barneveld en Nijkerk beduidend lager dan vier jaar geleden. Desondanks komt, ook in 2017, cybercrime minder voor in Scherpenzeel dan in deze twee gemeenten. Tot slot valt op dat in Nijkerk en Barneveld de meldingsbereidheid hoger is dan in 2013. In Scherpenzeel is deze bereidheid beduidend lager dan de andere gemeenten.

Preventie: gemiddelde aantal preventieve maatregelen verschilt nauwelijks, maar wel verschillen in type maatregelen per gemeente.

Wat betreft sociopreventieve maatregelen valt op dat in Nijkerk het aandeel inwoners dat waardevolle spullen thuislaat lager is dan in 2013. In Barneveld haalt men minder vaak waardevolle spullen uit de auto dan vier jaar geleden, dit doen de inwoners ook minder vaak dan in Nijkerk en Scherpenzeel. In Scherpenzeel laat met relatief vaak het licht branden als er niemand thuis is en in Nijkerk zetten veel inwoners de fiets in een bewaakte stalling indien mogelijk. Wat betreft technische preventie is het gebruik van buitenverlichting en extra veiligheidsslots afgenomen in Barneveld. Woningen in Scherpenzeel zijn vaker voorzien van luiken voor ramen en/of deuren dan in de andere gemeenten.

Contact burgers en politie: twee derde van de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel is tevreden over het contact met de politie.

Inwoners van Barneveld en Scherpenzeel hebben minder vaak contact met de politie dan vier jaar geleden, maar zijn wel meer tevreden over het functioneren van de politie. In Nijkerk is hierin eigenlijk geen ontwikkeling. Het aandeel inwoners dat contact heeft gehad met de politie in Scherpenzeel is opvallend laag te noemen, slechts 12 procent had contact in het afgelopen jaar. In Barneveld en Nijkerk was dit 20 procent. In Barneveld is de waardering voor het functioneren van de politie in de woonbuurt gestegen, over bijna alle stellingen over beschikbaarheid en functioneren zijn meer inwoners tevreden. In Scherpenzeel zijn inwoners vooral positiever over de beschikbaarheid van de politie in de buurt.

Benchmark: leefbaarheid en veiligheid in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel op de meeste aspecten minimaal gelijk aan, dan wel beter dan het landelijk gemiddelde.

Op een groot aantal aspecten doen de gemeenten het duidelijk beter dan het landelijk gemiddelde, zoals sociale cohesie, ervaren overlast in de buurt, oordeel veiligheid en slachtofferschap. Aandachtspunten zijn er ook, zoals de meldingsbereidheid van delicten in Scherpenzeel, en het oordeel over het functioneren van de politie in zowel Nijkerk als Scherpenzeel. Dit zijn echter uitzonderingen op een algemeen positieve vergelijking.

1

HOOFDSTUK

Inleiding

1. Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2017 hebben Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel voor de derde keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (paragraaf 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), presentatie van de cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Politiekorpsen, die verder willen inzoomen binnen de regio, en individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de VM kopen enquêtes in bij I&O Research, bovenop de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gebied beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de VM willen deelnemen (tweejaarlijks of anders). De eerstvolgende Veiligheidsmonitor zal in 2019 worden gehouden.

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 6.821 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Barneveld. In Nijkerk en Scherpenzeel betrof dat respectievelijk 2.227 en 631. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeenten Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel informatie wensen te ontvangen.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2017 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot en met november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering met papieren vragenlijst per post gestuurd. Als zij niet reageerden, werden zij nagebeld en telefonisch gemotiveerd om alsnog deel te nemen.

1.3 Respons

Barneveld

In totaal hebben 2.817 van de 6.821 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 41 procent. Daarvan heeft 56 procent de vragenlijst online ingevuld en 44 procent schriftelijk. Daarnaast hebben 90 inwoners van Barneveld deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Barneveld komt daarmee uit op 2.907.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

Nijkerk

In totaal hebben 876 van de 2.272 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 39 procent. Daarvan heeft 57 procent de vragenlijst online ingevuld en 43 procent schriftelijk. Daarnaast hebben 70 inwoners van Nijkerk deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Nijkerk komt daarmee uit op 946.

Scherpenzeel

In totaal hebben 247 van de 631 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 39 procent. Daarvan heeft 54 procent de vragenlijst online ingevuld en 46 procent schriftelijk. Daarnaast hebben 14 inwoners van Scherpenzeel deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Scherpenzeel komt daarmee uit op 261.

1.4 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast hebben Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen BuurtWhatsApp, melding verdachte situaties, welzijn en brandweer toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Onveilige plekken
- Respectloos gedrag
- Burgerparticipatie
- Melding verdachte situaties
- Welzijn
- Brandweer
- Achtergrondkenmerken

1.5 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. Voor de analyse in dit rapport is gebruik gemaakt van het door het CBS aangeleverde databestand.

1.6 Presentatie van de cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *we*l buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in de Veiligheidsregio Gelderland-Midden en de landelijke cijfers over 2017 (Nederland). Er wordt vergeleken met 2013. De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in het tabellenboek dat hoort bij dit rapport.

Verschillen tussen 2017 en 2013 worden beschreven als deze significant zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

Verschillen tussen de resultaten van Nijkerk, Barneveld en Scherpenzeel en VR Gelderland-Midden en Nederland worden beschreven als deze 3 procent of groter zijn (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

1.7 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Hoofdstuk 6 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en hoofdstuk 7 gaat over burgers en politie. In de hoofdstukken 8, 9 en 10 wordt invulling gegeven aan de vrije ruimte van de gemeenten. Burgerparticipatie, welzijn en de brandweer komen achtereenvolgens aan bod in deze hoofdstukken. In bijlage 1 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand met tabellen met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

2

HOOFDSTUK

Leefbaarheid woonbuurt

2. Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van voorzieningen in de woonbuurt beschreven (onderhoud, verlichting en voorzieningen voor kinderen en jongeren). In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Fysieke voorzieningen

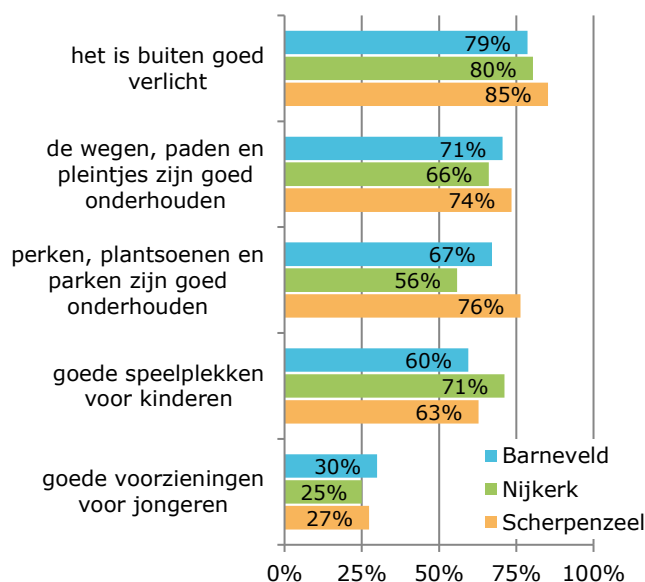
De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de aspecten van de fysieke omgeving van de eigen woonbuurt. Bewoners is middels vijf stellingen gevraagd hoe zij hierover denken in hun eigen leefomgeving (figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (figuur 2.2).

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

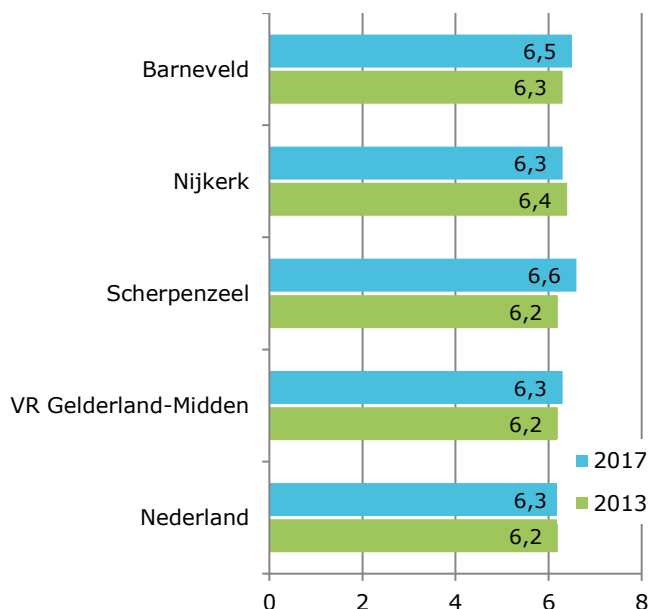
Figuur 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen
(percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.2

Fysieke kwaliteit (schaalscore 0-10)

De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel vinden over het algemeen de straatverlichting goed. Dit geldt ook voor het onderhoud van 'grijs' en 'groen'. In Scherpenzeel zijn de inwoners het meest positief over deze aspecten. Men is vooral in Nijkerk tevreden over de kwaliteit van de speelplekken voor kinderen. De waardering voor de voorzieningen voor jongeren is daarentegen in alle drie de gemeenten relatief laag.

Ten opzichte van 2013 valt op dat in Barneveld de tevredenheid met het onderhoud van 'groen', de speelplekken voor kinderen en de voorzieningen voor jongeren significant hoger is. In Scherpenzeel is men positiever over het onderhoud van 'groen' en de straatverlichting dan vier jaar geleden. Tot slot wordt het onderhoud van zowel 'grijs' als 'groen' in Nijkerk minder goed beoordeeld dan in 2013.

De algemene waardering voor de fysieke kwaliteit van de buurt, uitgedrukt in de schaalscore, is in Barneveld en Scherpenzeel significant hoger dan in 2013. In Nijkerk is de waardering nagenoeg gelijk aan vier jaar geleden, waardoor men in 2017 beduidend minder tevreden is over de fysieke kwaliteit dan in Scherpenzeel. De kwaliteit fysieke kwaliteit in Scherpenzeel is ook hoger dan in de referentiegebieden.

 | **6,6** is de schaalscore voor de fysieke kwaliteit in Scherpenzeel. Deze is beduidend hoger dan regionaal en landelijk.

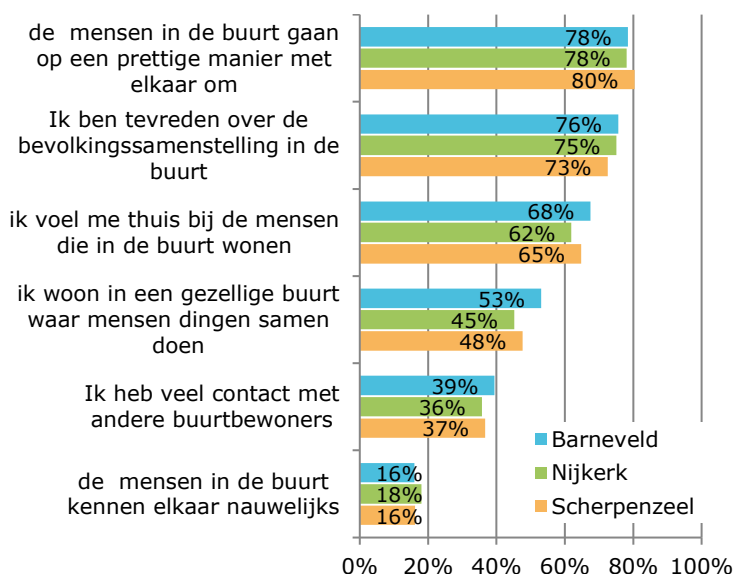
2.2 Sociale cohesie

De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn zes stellingen voorgelegd over sociale cohesie (figuur 2.3). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de zes voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (figuur 2.4).

 De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen', 'ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is' en 'de mensen kennen elkaar nauwelijks'. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

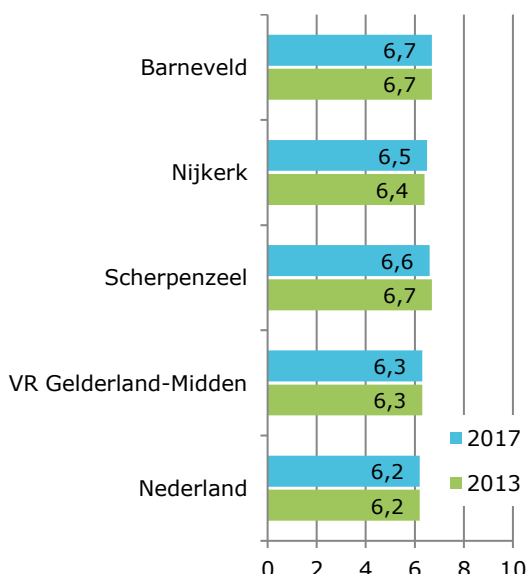
Figuur 2.3

Stellingen over sociale cohesie (percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.4

Sociale cohesie (schaalscore 0-10)

Over het algemeen vinden inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel dat men in de buurt waar men woont op een prettige manier met elkaar omgaat. Men is tevreden over de bevolkingssamenstelling van de eigen woonbuurt en voelt zich thuis bij de mensen in de buurt. De bewoners zijn wat minder vaak van mening dat men in een gezellige buurt met veel saamhorigheid woont. Ook is het niet zo dat men vaak veel contact heeft met andere buurtbewoners. Daar staat tegenover dat men elkaar meestal wel 'kent'. Tot slot valt op dat de Barnevelders zich vaker thuis voelen in hun buurt en vaker van mening zijn dat ze in een gezellige buurt wonen dan in Nijkerk en Scherpenzeel.

Het enige noemenswaardige verschil ten opzichte van 2013 is dat de inwoners van Nijkerk vaker van mening zijn dat buurtbewoners op een prettige manier met elkaar omgaan.

De algemene waardering voor de sociale cohesie, uitgedrukt in de schaalscore, is in alle drie de gemeenten nagenoeg gelijk aan 2013. In Barneveld en Scherpenzeel is de sociale cohesie volgens de inwoners groter dan in VR Gelderland-Midden en in Nederland. Voor Nijkerk geldt dit alleen ten opzichte van Nederland.

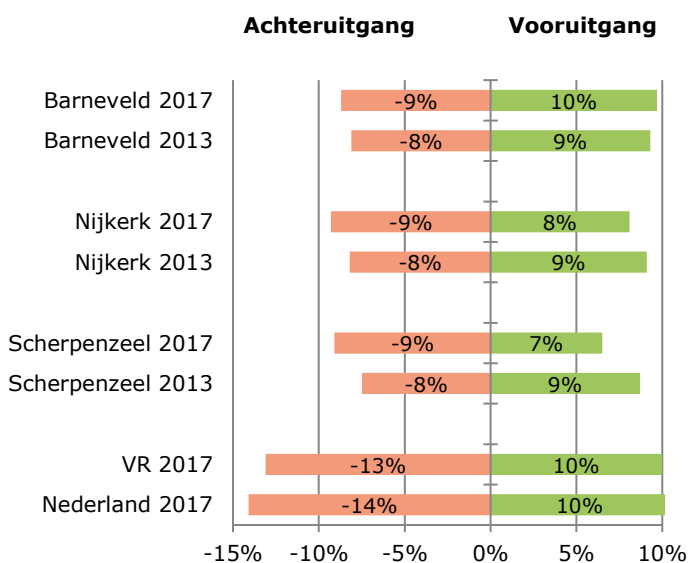
 | **80%** van de inwoners van Scherpenzeel vindt dat buurtbewoners op een prettige manier met elkaar omgaan. In Nijkerk en Barneveld is dit 78%.

2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel zijn ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (figuur 2.5). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (figuur 2.6).

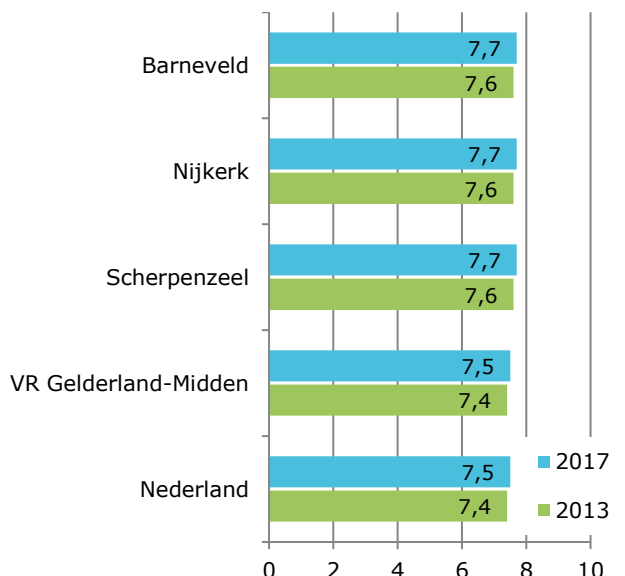
Figuur 2.5

Ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar

Figuur 2.6

Oordeel over de leefbaarheid in de buurt (rapportcijfer van 1 tot en met 10)

Per saldo zien de inwoners van Barneveld in 2017 een kleine vooruitgang van de buurt, terwijl de inwoners van Nijkerk en Scherpenzeel een kleine achteruitgang zien. De meerderheid van de bevolking in alle drie de gemeenten is van mening dat de buurt gelijk is gebleven. Dit beeld is onveranderd ten opzichte van 2013. In vergelijking met de VR Gelderland-Midden en Nederland is het aandeel inwoners dat van mening is dat de buurt erop achteruit is gegaan lager in alle drie gemeenten. Voor Scherpenzeel geldt, opvallend genoeg, dat de inwoners minder vaak vooruitgang zien dan regionaal en landelijk.

De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel beoordelen de leefbaarheid in de buurt met een ruime voldoende. In Barneveld en Nijkerk is het rapportcijfer significant hoger dan in 2013. Het oordeel over de leefbaarheid in de buurt in de drie gemeenten is vergelijkbaar met het regionale en landelijke gemiddelde.

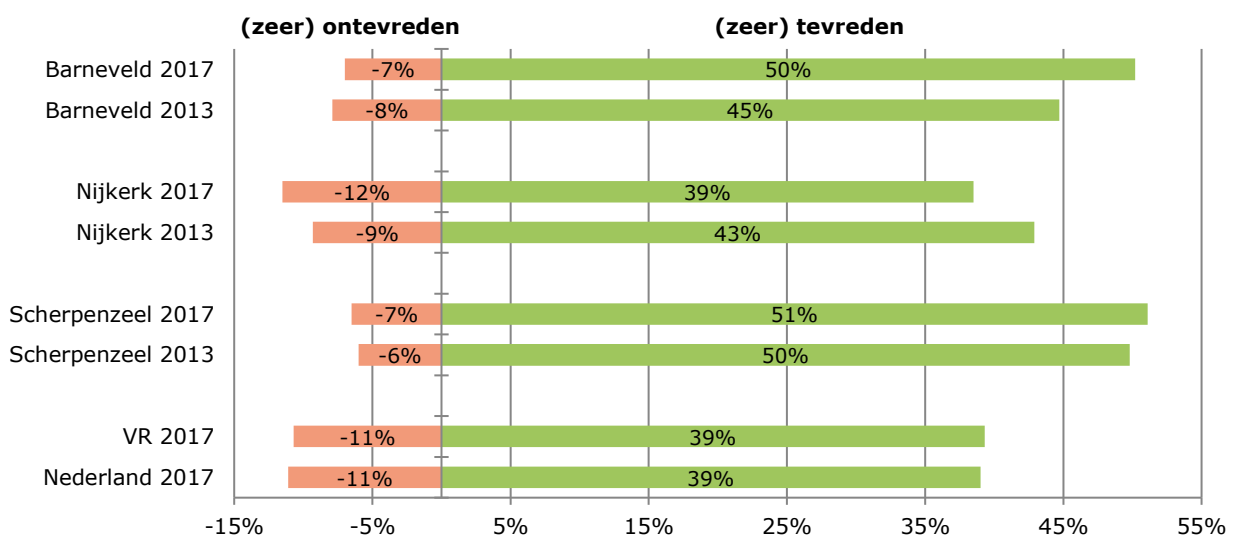
 | **7,7** is het rapportcijfer dat de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel voor de leefbaarheid in de buurt geven.

2.4 Functioneren gemeente

De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (figuur 2.7).

Figuur 2.7

Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid

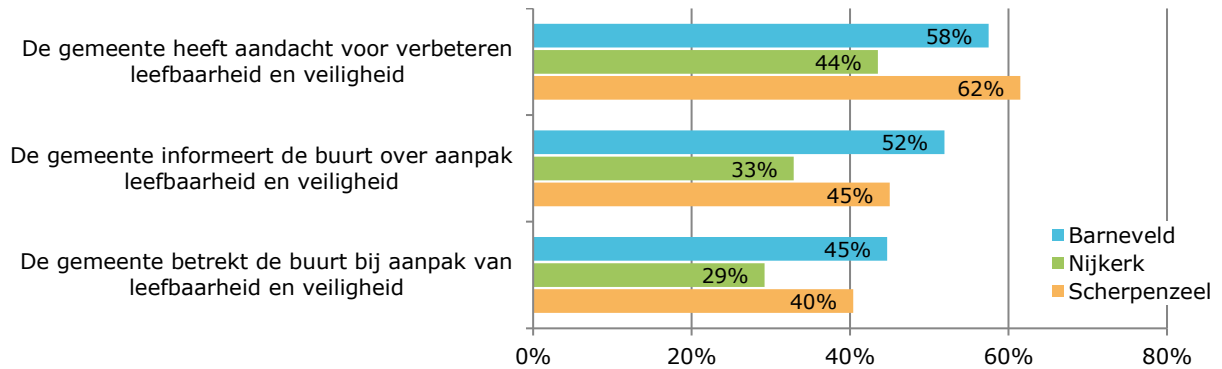
De inwoners van Barneveld en Scherpenzeel zijn beduidend meer tevreden met het functioneren van hun gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid dan de inwoners van Nijkerk. Voor beide gemeenten geldt dat zij beter scoren dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. Voor Barneveld geldt bovendien dat het aandeel tevreden inwoners significant is toegenomen ten opzichte van 2013.

Daarnaast is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Als het gaat om de specifieke stellingen over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid zijn de inwoners van Barneveld het meest tevreden over het functioneren van de gemeente. De inwoners van Nijkerk zijn hier het minst tevreden over. Waar het oordeel over de drie stellingen in Barneveld significant gestegen is ten opzichte van 2013, is het oordeel hierover in Nijkerk juist significant gedaald ten opzichte van vier jaar geleden. De score op de stellingen in de gemeente Scherpenzeel zijn nagenoeg gelijk gebleven aan 2013. Daarmee neemt Scherpenzeel in 2017 een middenpositie in.

Figuur 2.8

Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens)

3

HOOFDSTUK

Overlast in de buurt

3. Overlast in de buurt

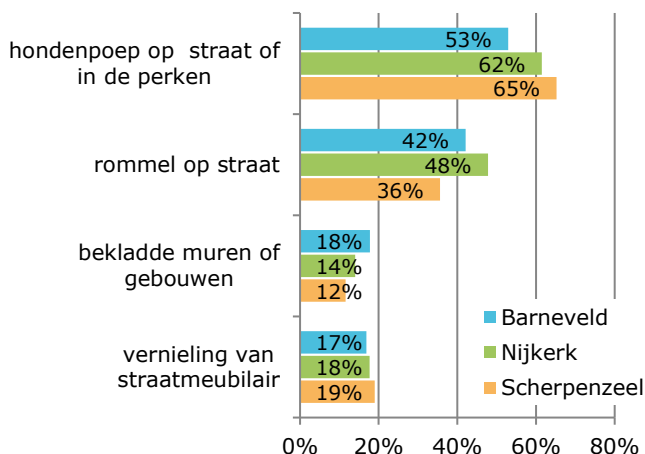
In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel ervaren overlast in hun buurt centraal. De diverse verschijningsvormen van overlast zijn geclusterd tot drie scores: fysieke verloedering (paragraaf 3.1), sociale overlast (par. 3.2) en verkeersoverlast (par. 3.3). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van een of meerdere verschijningsvormen van overlast. Hinder van horecagelegenheden (par. 3.4) is niet geclusterd. Op basis van 13 verschijningsvormen is een score voor de totale overlast in de buurt bepaald (par. 3.5). Inwoners hebben prioriteiten kunnen aangeven voor de aanpak van buurtproblemen (par. 3.6) en het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over respectloos gedrag (par 3.7).

3.1 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.1 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen. Figuur 3.2 toont het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van de vier verschijningsvormen van fysieke verloedering.

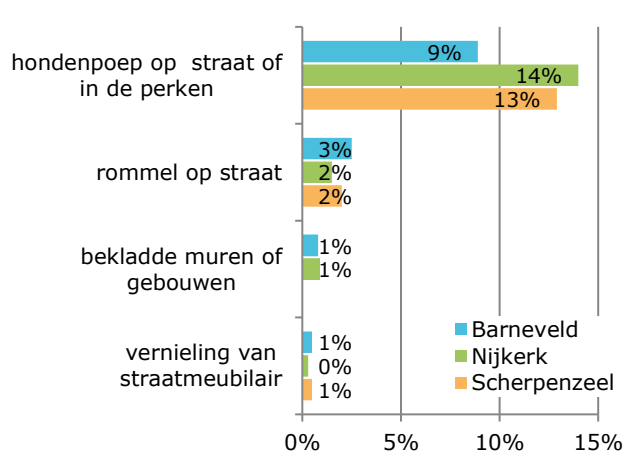
Figuur 3.1

Fysieke verloedering (% komt wel eens voor)

Figuur 3.2

Fysieke verloedering (% veel overlast)

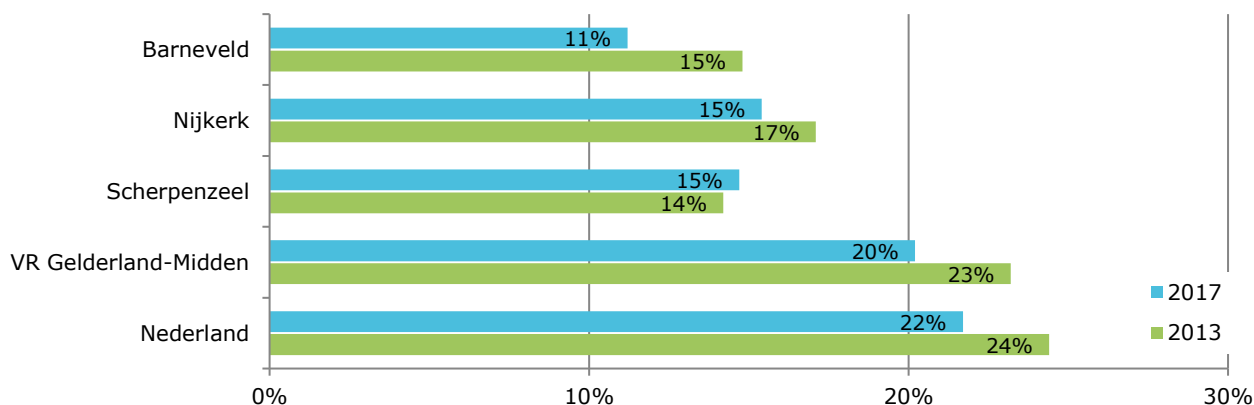
De twee meest voorkomende vormen van fysieke verloedering zijn hondenpoep en rommel op straat. Bekladding en vernieling worden aanzienlijk minder vaak genoemd. Overlast van hondenpoep speelt minder in Barneveld dan in Nijkerk en Scherpenzeel. Rommel op straat komt beduidend minder vaak voor dan in de andere twee gemeente. De ervaren overlast van rommel op straat is daarentegen wel vergelijkbaar met Barneveld en Nijkerk.

Ten opzichte van 2013 valt op dat Barnevelders minder vaak aangeven dat rommel op straat alsmede vernieling van het straatmeubilair wel eens voorkomt in de buurt. Ook ervaren de Barnevelders minder overlast van hondenpoep op straat dan vier jaar geleden. In Nijkerk komt bekladding van muren en gebouwen beduidend minder vaak voor dan in 2013. Daarnaast ervaren de Nijkerkers minder overlast van rommel op straat dan vier jaar geleden. In Scherpenzeel is de ervaren fysieke verloedering nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van vier jaar geleden.

Figuur 3.3

Totaal fysieke verloedering per gebied (% ervaart veel overlast)

Barnevelders ervaren beduidend minder vaak veel overlast van een of meerdere vormen van fysieke verloedering dan de inwoners van Nijkerk en Scherpenzeel. De ervaren overlast is in Barneveld ook significant lager dan vier jaar geleden. Voor alle drie de gemeenten geldt dat, net als in 2013, de totale overlast van fysieke verloedering lager is dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

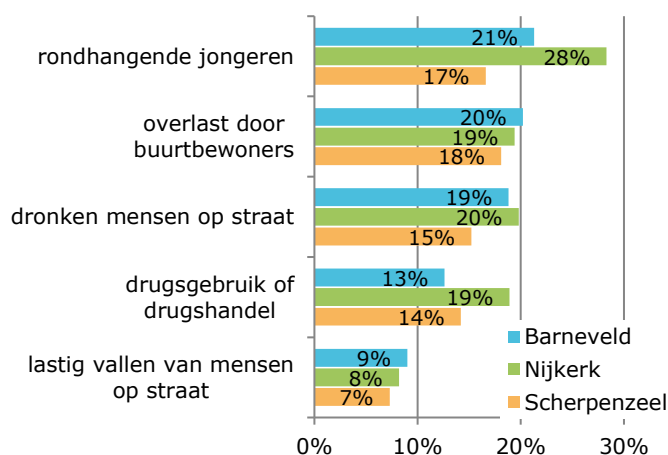
 11% van de inwoners van Barneveld ervaart veel overlast van fysieke verloedering. Dit is beduidend minder dan in Nijkerk en Scherpenzeel.

3.2 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar vijf vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.4 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen. Figuur 3.5 toont het percentage inwoners dat overlast ervaart van vormen van sociale overlast.

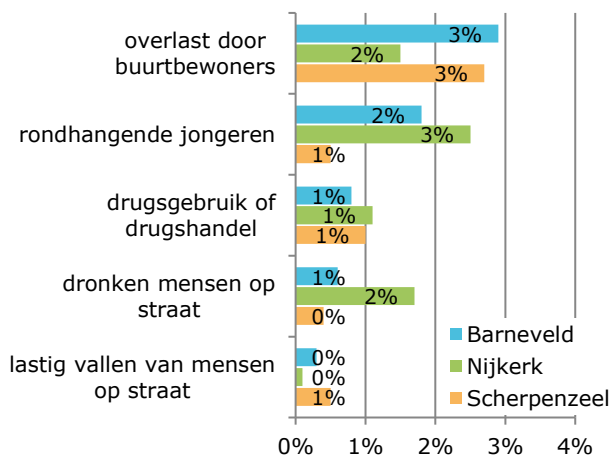
Figuur 3.4

Sociale overlast (% komt wel eens voor)

Figuur 3.5

Sociale overlast (% veel overlast)

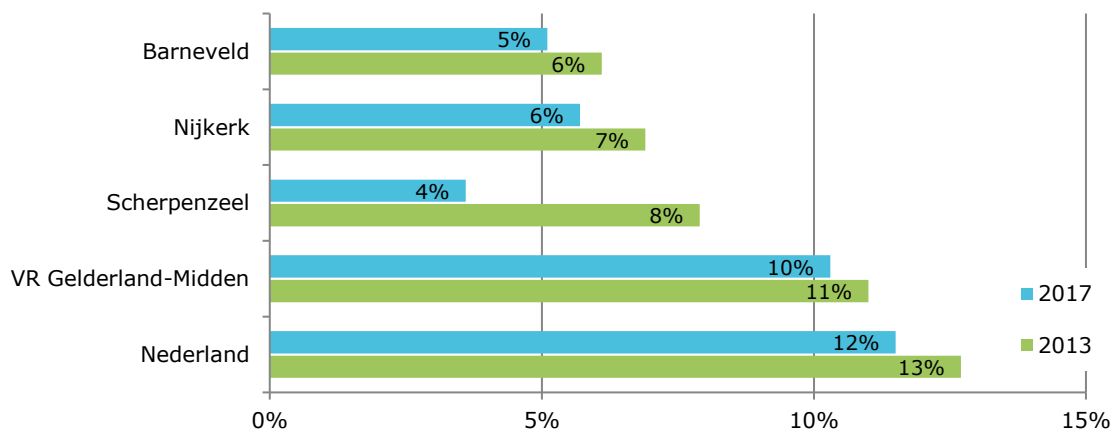

Rondhangende jongeren, overlast door burens en dronken mensen op straat zijn de meest voorkomende vorm van sociale overlast in de buurt. In Nijkerk zijn er meer rondhangende jongeren en komt drugsgebruik of -handel vaker voor dan in Barneveld en Scherpenzeel. Echter, er wordt niet per se meer overlast ervaren van deze vormen van sociale overlast dan in de andere gemeenten. Tot slot valt op dat dronken mensen op straat minder vaak voorkomen in Scherpenzeel dan in Nijkerk en Barneveld.

Ten opzichte van 2013 is de ervaren overlast van rondhangende jongeren zowel in Barneveld als in Scherpenzeel significant afgenomen. In Barneveld is ook de ervaren overlast van dronken mensen op straat beduidend lager dan vier jaar geleden. Voor Nijkerk geldt dat inwoners minder vaak aangeven dat overlast door buurtbewoners wel eens voorkomt dan in 2013.

Figuur 3.6

Totaal sociale overlast per gebied (% ervaart veel overlast)

De inwoners van Scherpenzeel ervaren beduidend minder vaak veel overlast van een of meerdere vormen van sociale overlast dan vier jaar geleden. Net als in 2013, is de totale ervaren sociale overlast vergelijkbaar in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel. Voor alle drie de gemeenten geldt dat de totale sociale overlast lager is dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

28%

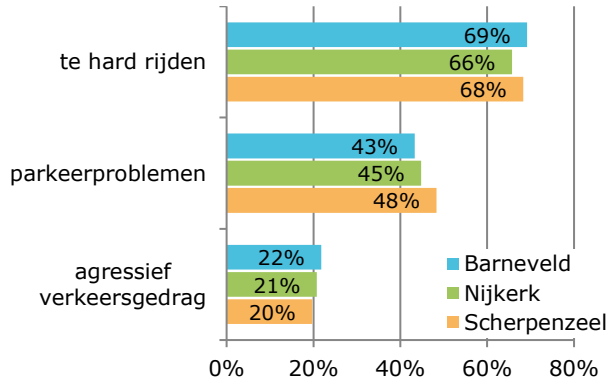
van de Nijkerkers geeft aan dat overlast van rondhangende jongeren wel eens voorkomt. Dit is beduidend hoger dan in Barneveld en Scherpenzeel.

3.3 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarvoor drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners.

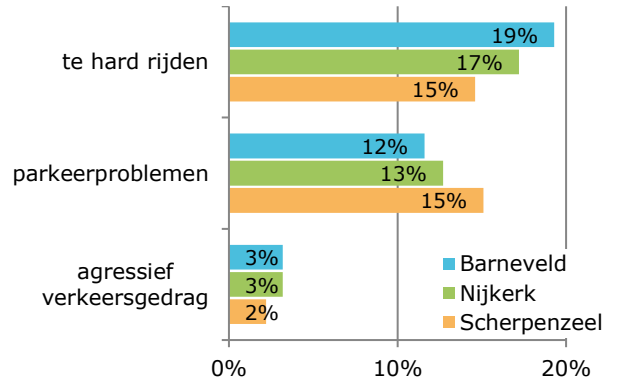
Figuur 3.7

Verkeersoverlast (% komt wel eens voor)

Figuur 3.8

Verkeersoverlast (% veel overlast)

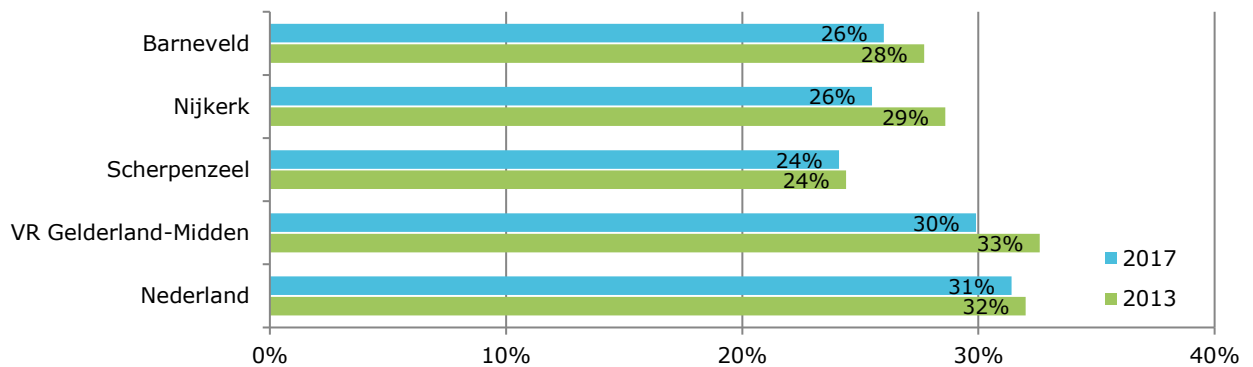

De meest voorkomende vorm van verkeersoverlast is te hard rijdend verkeer. In Barneveld ervaren de inwoners hier de meeste overlast van, met name in vergelijking met Scherpenzeel. Parkeerproblemen veroorzaken daarentegen in Scherpenzeel bovenmatig veel verkeersoverlast. Agressief verkeersgedrag komt in alle drie de gemeenten weinig voor.

Ten opzichte van 2013 valt op dat te hard rijden minder vaak voorkomt in Barneveld en Nijkerk. In Nijkerk komt ook agressief verkeersgedrag minder vaak voor dan vier jaar geleden. Tot slot wordt er in Nijkerk ook minder vaak veel overlast ervaren van parkeerproblemen dan in 2017.

Figuur 3.9

Totale verkeersoverlast per gebied (% veel overlast)

De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel ervaren, net als in 2013, beduidend minder vaak zelf veel overlast van een of meerdere vormen van verkeersoverlast dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

48%

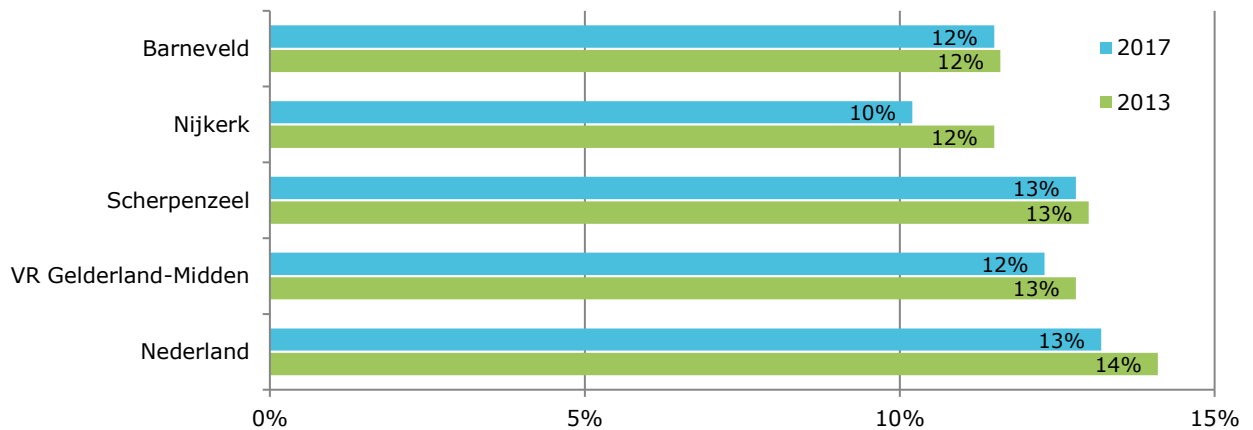
van de inwoners van Scherpenzeel geeft aan dat parkeerproblemen wel eens voorkomen. Dit aandeel is groter dan in Barneveld en Nijkerk.

3.4 Hinder van horecagelegenheden

De laatste van 13 vormen van overlast in de buurt die zijn voorgelegd, betreft: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars (figuur 3.10).

Figuur 3.10

Hinder van horecagelegenheden (% komt wel eens voor)

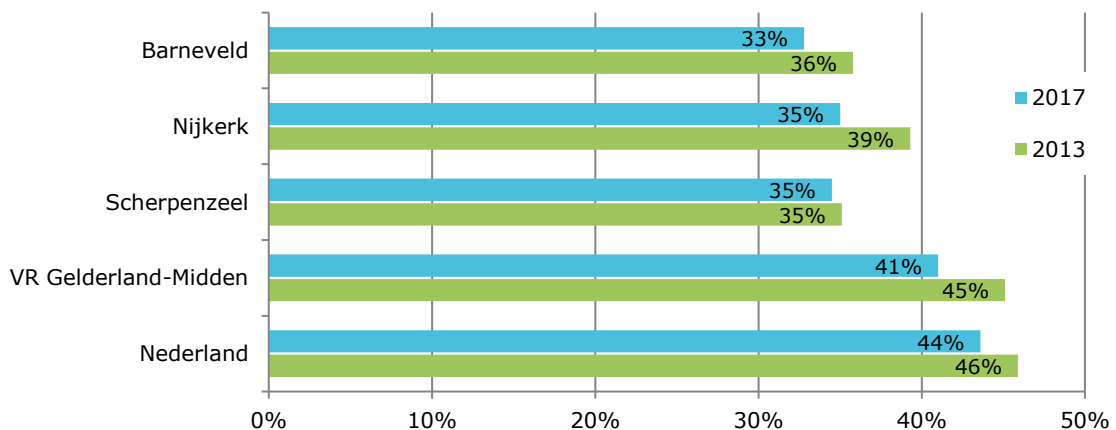
Hinder van horecagelegenheden komt in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel in nagenoeg dezelfde mate voor als in 2013. Barneveld en Scherpenzeel verschillen ook niet van het gemiddelde in VR Gelderland-Midden en Nederland. In Nijkerk is er minder hinder van horecagelegenheden dan landelijk.

3.5 Totale overlast

Op basis van de 13 hierboven beschreven vormen van overlast en overlast van horecagelegenheden is een indicator voor totale overlast in de buurt voor Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel en de referentiegebieden berekend. Deze is weergegeven in figuur 3.11.

Figuur 3.11

Totale overlast per gebied (% veel overlast)

Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel verschillen nagenoeg niet in de totale ervaren overlast in de buurt. De totale overlast in Barneveld is significant lager dan in 2013. Voor alle drie de gemeenten geldt dat de totale overlast lager is dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel is gevraagd welke buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen (tabel 3.1).

Net als voor Nederland en VR Gelderland-Midden geldt in de drie gemeenten dat te hard rijden het meest wordt genoemd, gevolgd door hondenpoep en parkeeroverlast. Te hard rijden wordt met name vaak genoemd in Barneveld. In Scherpenzeel noemen de inwoners vaker dan in de andere gemeenten parkeerproblemen als een van drie belangrijkste buurtproblemen.

Tabel 3.1

Belangrijkste buurtproblemen.

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Barneveld	Te hard rijden (29%)	Parkeerproblemen (12%)	Hondenpoep (11%)
Nijkerk	Te hard rijden (21%)	Parkeerproblemen (12%)	Hondenpoep (11%)
Scherpenzeel	Te hard rijden (22%)	Parkeerproblemen (15%)	Hondenpoep (11%)
VR Gelderland-Midden	Te hard rijden (21%)	Parkeerproblemen (12%)	Hondenpoep (11%)
Nederland	Te hard rijden (20%)	Parkeerproblemen (12%)	Hondenpoep (11%)

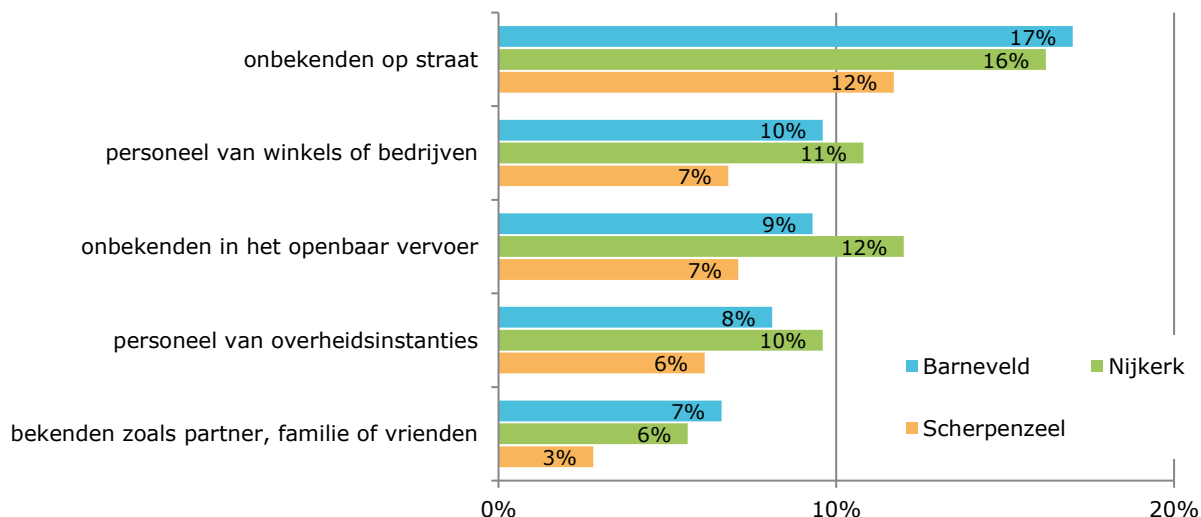
3.7 Respectloos gedrag

Met respectloos gedrag wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden.

Figuur 3.12 geeft weer hoe vaak burgers in de gemeente Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel persoonlijk door personen of instanties respectloos worden behandeld.

Figuur 3.12

Percentage inwoners dat wel eens respectloos wordt behandeld door...

Respectloos gedrag wordt volgens de inwoners van Barneveld en Nijkerk vooral veroorzaakt door onbekenden op straat. Dergelijk gedrag door personeel van winkels of overheidsinstanties, onbekenden in het openbaar vervoer of bekenden wordt minder vaak gezien. Voor alle vormen van respectloos gedrag geldt dat deze in Scherpenzeel minder vaak voorkomen dan in Nijkerk. Met uitzondering van respectloos gedrag door onbekenden in het openbaar vervoer en door personeel van overheidsinstanties, geldt dit ook ten opzichte van Barneveld.

Ten opzichte van 2013 vindt er in Barneveld minder respectloos gedrag plaats door personeel van overheidsinstanties en van winkels. Dit laatste geldt ook voor Nijkerk.

In vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland vindt er zowel in Barneveld als in Scherpenzeel over nagenoeg de hele linie – m.u.v. door bekenden – minder respectloos gedrag plaats. Nijkerk doet het alleen beter dan regionaal en landelijk als het gaat om respectloos gedrag door onbekend op straat.

4

HOOFDSTUK

Veiligheidsbeleving

4. Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt, in paragraaf 4.2 komt de veiligheidsbeleving in de woonplaats aan de orde en paragraaf 4.3 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. Afgesloten wordt met een paragraaf over de verwachte kans op slachtofferschap (par. 4.4).

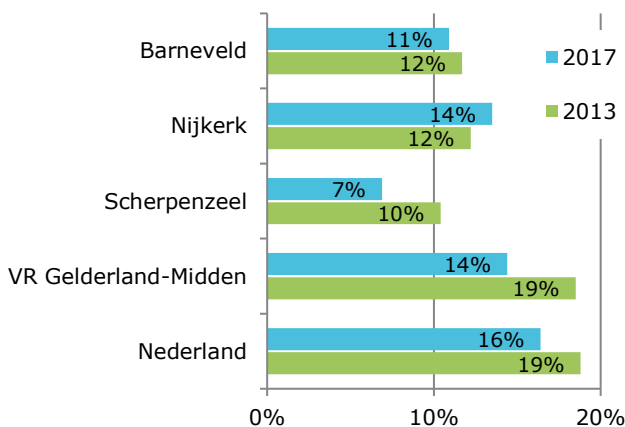
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

Gevoelens van onveiligheid

In figuur 4.1 en figuur 4.2 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan per meetjaar.

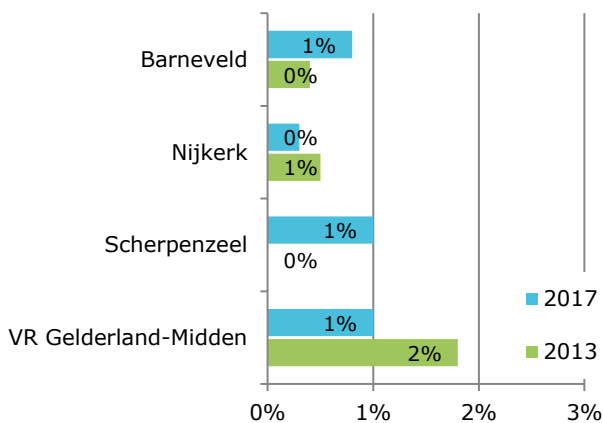
Figuur 4.1

Onveiligheidsgevoel buurt (% wel eens)

Figuur 4.2

Onveiligheidsgevoel buurt (% vaak)

In Nijkerk voelen de inwoners zich het vaakst wel eens onveilig in de eigen woonbuurt en in Scherpenzeel het minst vaak. Voor zowel Scherpenzeel als Barneveld geldt dat de inwoners zich minder vaak wel eens onveilig voelen dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. Er zijn geen significante verschillen in de drie gemeenten ten opzichte van 2013. Vrijwel niemand voelt zich, tot slot, vaak onveilig in de eigen woonbuurt.

7%

van de inwoners van Scherpenzeel voelt zich wel eens onveilig in de eigen woonbuurt. Dit is beduidend minder dan in Barneveld en Nijkerk.

Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.3 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk vaak voorkomt.

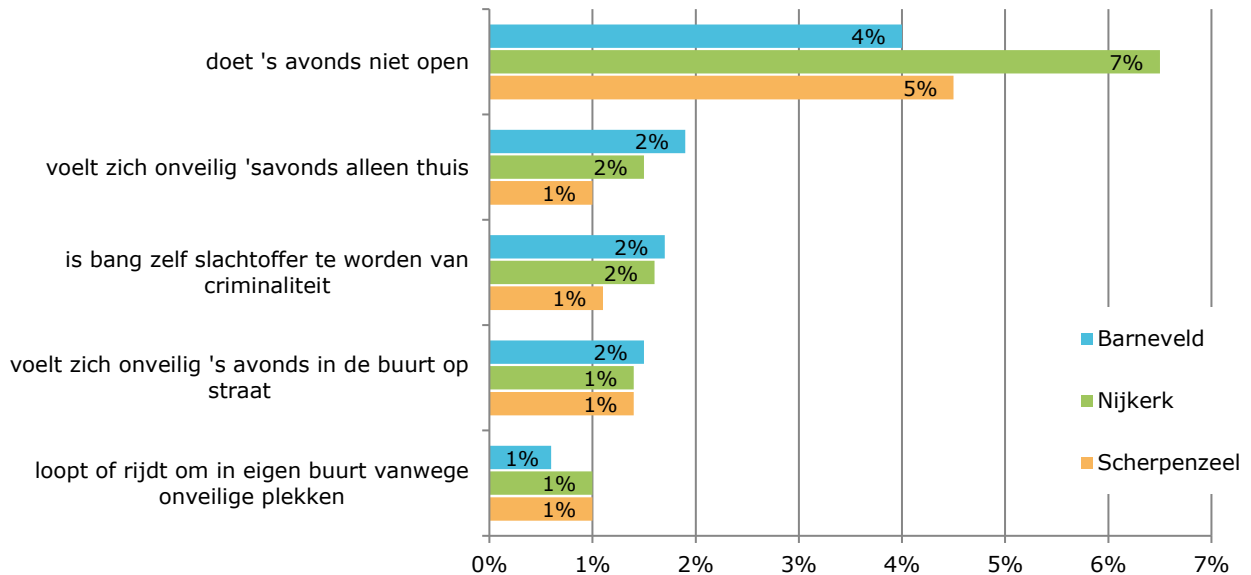
Vrijwel alle inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel krijgen geen ongemakkelijk gevoel wanneer zij 's avonds alleen thuis zijn en mijden geen onveilige plekken. Ook voelen de meeste inwoners zich 's avonds veilig op straat. Wel komt voor dat men 's avonds niet opendoet vanwege de veiligheid.

Dit gebeurt vaker in Nijkerk dan in Barneveld. In Barneveld komt dit bovendien minder vaak voor dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. Voor Scherpenzeel geldt dat inwoners minder vaak 's avonds de deur niet meer opendoen dan de gemiddelde Nederlander. Ten opzichte van 2013 zijn er geen noemenswaardige verschillen in vermijdingsgedrag in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel.

Figuur 4.3

Vermijdingsgedrag (percentage 'komt vaak voor')

Criminaliteit in de buurt

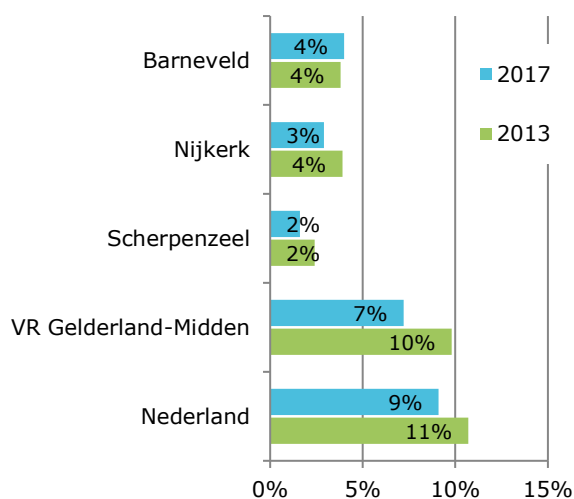
Figuur 4.4 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.5 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk is gebleven.

In Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel vinden minder inwoners dat er veel criminaliteit in de buurt is dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. De drie gemeenten verschillen hier onderling niet noemenswaardig in. Ook ten opzichte van 2013 zijn er geen significante verschillen.

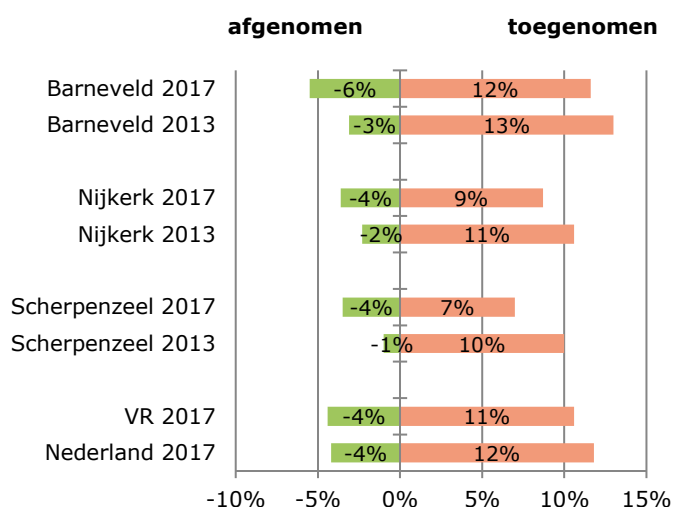
Per saldo zien inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel een toename van de criminaliteit van de buurt. De meerderheid van de inwoners is van mening dat de criminaliteit gelijk is gebleven. In Scherpenzeel is het aandeel dat een toename ziet lager dan in Barneveld en lager dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. Ten opzichte van 2013 valt op dat meer Barnevelders van mening zijn dat de criminaliteit in hun buurt is afgenomen. Dit geldt ook voor de inwoners van Scherpenzeel. In alle drie de gemeenten is het saldo tussen afgenomen en toegenomen positiever dan in 2013.

Figuur 4.4

Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.5

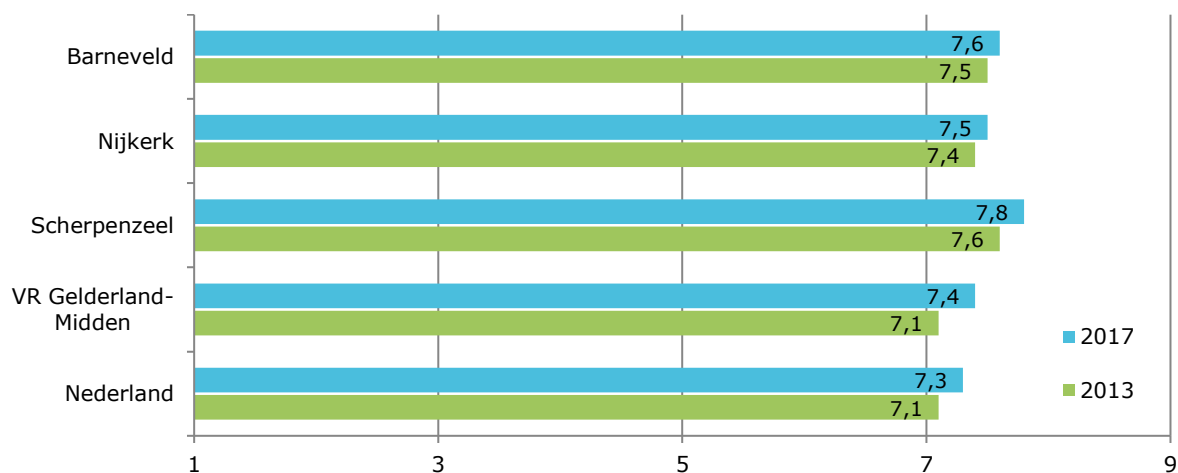
Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (figuur 4.6).

Figuur 4.6

Oordeel veiligheid woonomgeving (rapportcijfer)

Het rapportcijfer voor de veiligheid in de woonomgeving is in alle drie de gemeenten significant hoger dan in 2013. De veiligheid in de woonomgeving wordt in 2017 beoordeeld met een ruime voldoende. In Scherpenzeel zijn de inwoners nog meer tevreden dan in Nijkerk. In vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland scoort Scherpenzeel ook beter. Voor Barneveld geldt dit alleen ten opzichte van Nederland.

| **7,8**

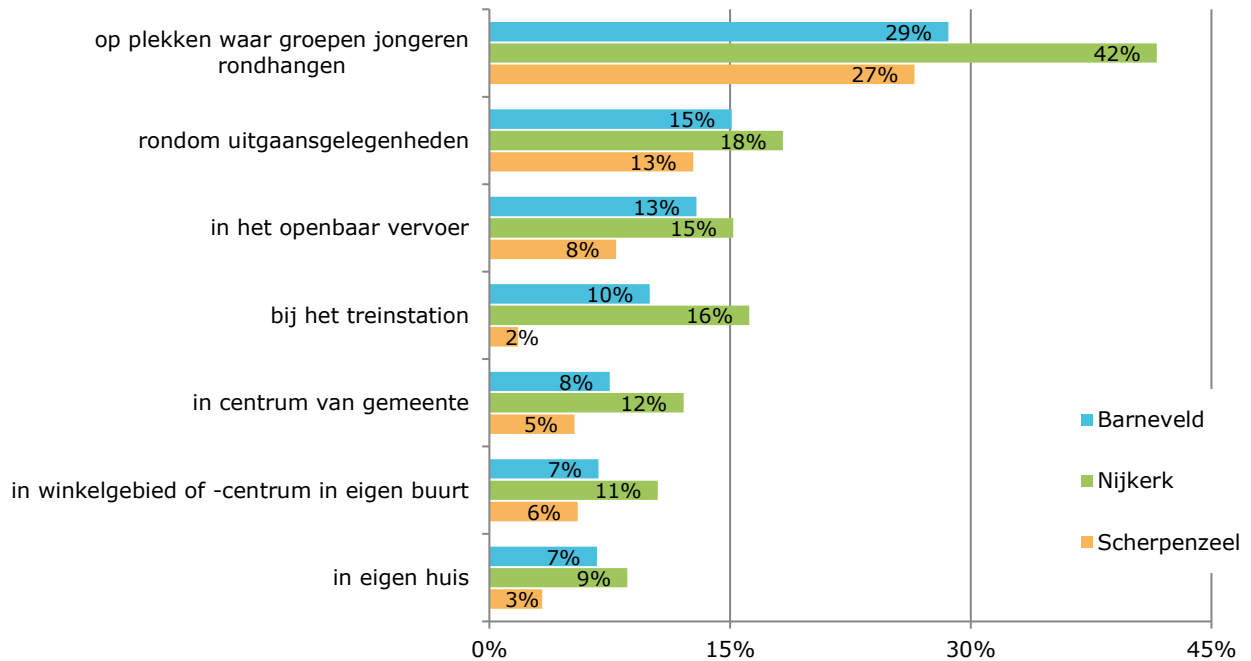
is het rapportcijfer dat de inwoners van Scherpenzeel geven aan de veiligheid in hun woonomgeving. Dit is hoger dan in Nijkerk, de Veiligheidsregio en Nederland.

4.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats

In deze paragraaf wordt ingegaan op onveilige plekken in de eigen woonplaats. Figuur 4.7 geeft per plek het percentage inwoners in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel dat zich hier wel eens onveilig voelt. Hierbij is er in de berekening van het percentage geen rekening mee gehouden of een bepaalde plek of voorziening aanwezig is in de woonplaats en of iemand deze plek ook wel eens bezoekt.

Figuur 4.7

Onveilige plekken (vaak/soms onveilig)

Inwoners voelen zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen, en in mindere mate rondom uitgaansgelegenheden, in het openbaar vervoer en bij het treinstation. Op de andere plekken komt het gevoel van onveiligheid minder vaak voor. Barnevelders voelen zich minder vaak onveilig bij het treinstation, in het centrum en in het winkelgebied in de buurt dan in 2013. In Nijkerk is het onveiligheidsgevoel in het centrum ook afgenomen ten opzichte van vier jaar geleden. De inwoners van Scherpenzeel voelen zich minder vaak onveilig op plekken waar jongeren rondhangen en rondom uitgaansgelegenheden dan in 2013.

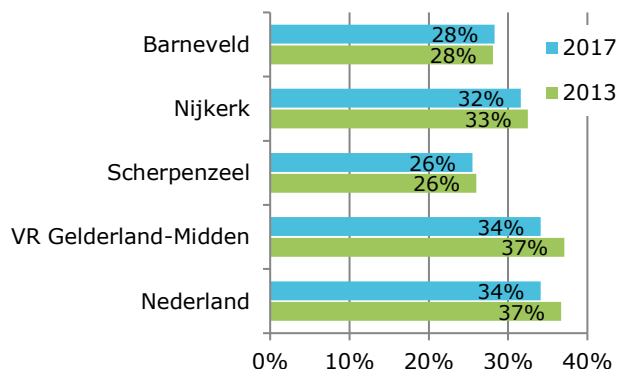
Ten opzichte van VR Gelderland-Midden en Nederland voelen de inwoners van Scherpenzeel zich op alle plekken veiliger. Met uitzondering van het openbaar vervoer en in het eigen huis, geldt dit ook voor Barneveld. Nijkerk is daarentegen in vrijwel alle opzichten meer een gemiddelde gemeente in VR Gelderland-Midden en Nederland. Nijkerkers voelen zich alleen veiliger rondom uitgaansgelegenheden en minder veilig op plekken waar jongeren rondhangen.

4.3 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In figuur 4.8 en figuur 4.9 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

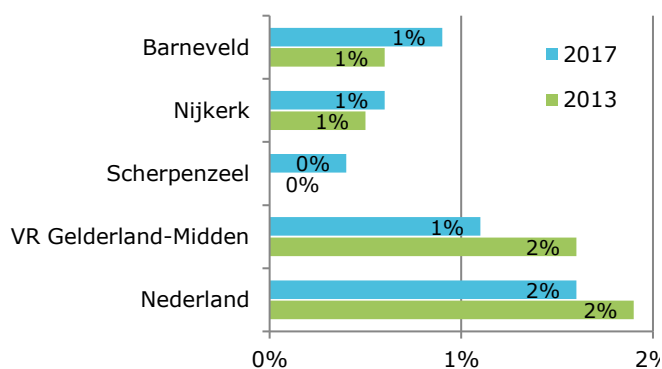
Figuur 4.8

Algemene veiligheidsgevoel (% wel eens)

Figuur 4.9

Algemene onveiligheidsgevoel (% vaak)

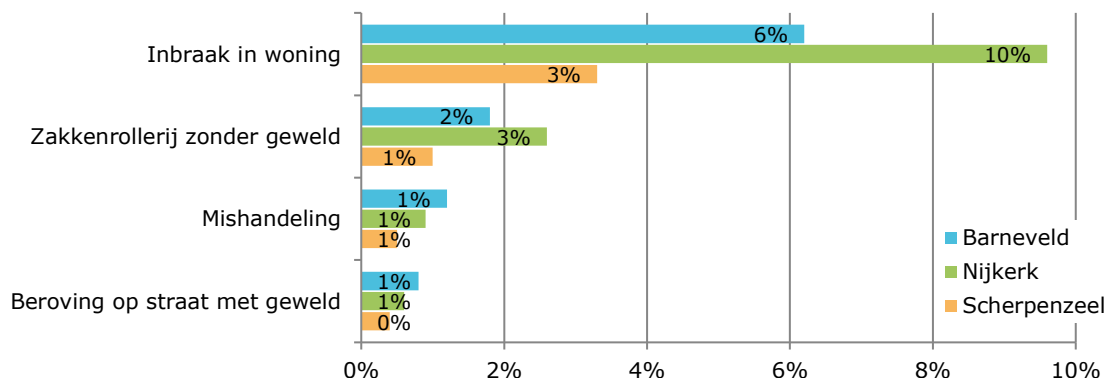
In Nijkerk voelen de inwoners zich het vaakst wel eens onveilig en in Scherpenzeel het minst vaak. Voor zowel Scherpenzeel als Barneveld geldt dat de inwoners zich minder vaak wel eens onveilig voelen dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. Er zijn geen noemenswaardige verschillen in de drie gemeenten ten opzichte van 2013. Vrijwel niemand voelt zich, tot slot, vaak onveilig.

4.4 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (figuur 4.10).

Figuur 4.10

Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

De verwachte kans op woninginbraak is Nijkerk beduidend hoger dan in Barneveld en Scherpenzeel. In deze twee gemeenten is de geschatte kans op woninginbraak lager dan vier jaar geleden. Dit geldt in Barneveld ook voor de geschatte kans op zakkenrollerij zonder geweld.

De geschatte kans op woninginbraak is in Scherpenzeel lager dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. In Barneveld geldt dit alleen ten opzichte van Nederland. Verder zijn er geen noemenswaardige verschillen met de regionale en landelijke gemiddelden.

5

HOOFDSTUK

Slachtofferschap

5. Slachtofferschap

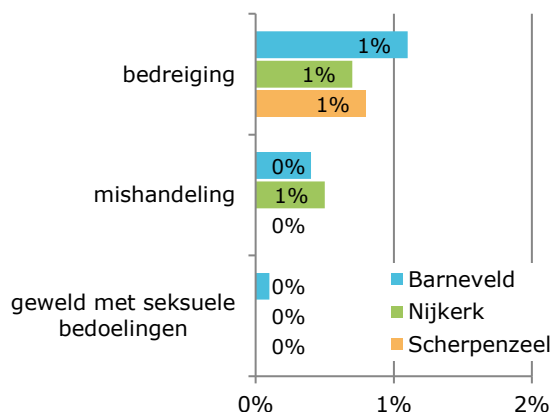
Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Achtereenvolgens komen aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.1), vermogensdelicten (par. 5.2), vernielingen (par. 5.3) slachtofferschap totaal (par. 5.4) en cybercrime (par. 5.5).

5.1 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of geweld met seksuele bedoelingen. Dit is weergegeven in figuur 5.1. In figuur 5.2 is het totale percentage inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

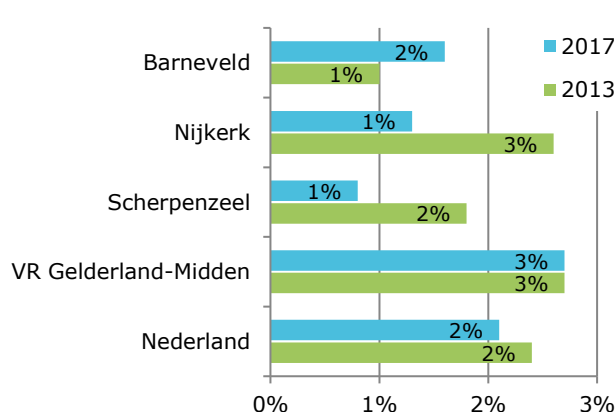
Figuur 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten

Figuur 5.2

Totaal slachtofferschap geweldsdelicten

Bedreiging is het meest voorkomende geweldsdelict in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel. Geweld met seksuele bedoelingen wordt nauwelijks tot niet gerapporteerd. In Barneveld komt bedreiging vaker voor dan in 2013. Er zijn geen noemenswaardige verschillen met de regionale en landelijke gemiddelden.

Ten opzichte van 2013 valt op dat het totale slachtofferschap van geweldsdelicten is toegenomen in Barneveld en is afgenomen in Nijkerk. De cijfers voor de drie gemeenten zijn vergelijkbaar met het gemiddelde in VR Gelderland-Midden en Nederland.

In totaal waren er in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel respectievelijk 3, 2 en 1 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd respectievelijk 34, 40 en 0 procent gemeld bij de politie.² De meldingsbereidheid in Nijkerk is vergelijkbaar met het regionale en landelijke gemiddelde, terwijl deze in Barneveld en Scherpenzeel beduidend lager is.

1%

van de Nijkerkers is slachtoffer geworden van een geweldsdelict in de afgelopen twaalf maanden. Dit is minder dan in 2013.

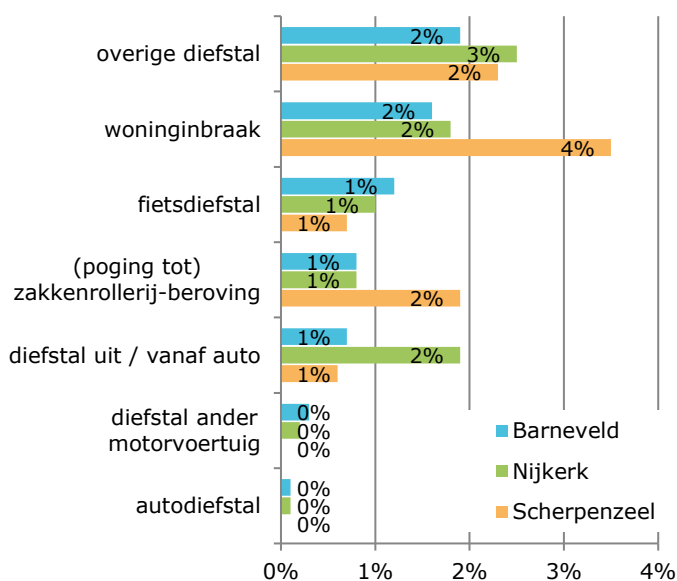
² Deze percentages zijn indicatief, omdat minder dan 50 personen per gemeente deze vraag hebben beantwoord.

5.2 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (figuur 5.3). Ook is het totale percentage inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (figuur 5.4).

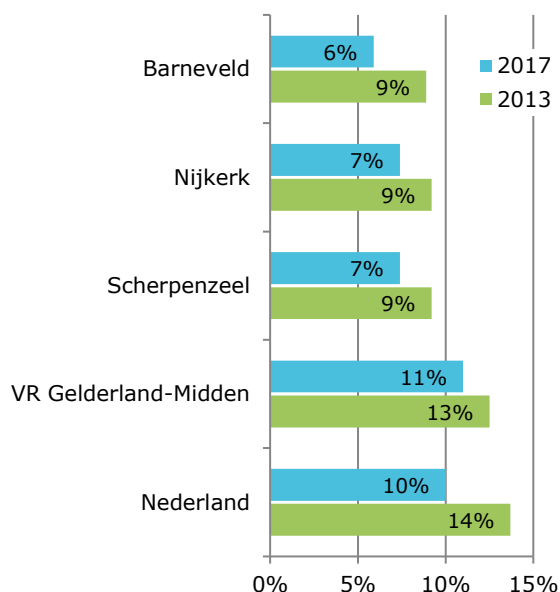
Figuur 5.3

Slachtofferschap vermogensdelicten

Figuur 5.4

Totaal slachtofferschap vermogensdelicten

Overige diefstal is het meest voorkomende vermogensdelict in Barneveld en Nijkerk, terwijl woninginbraak het meest voorkomende vermogensdelict in Scherpenzeel is. Diefstal van motorvoertuigen komt in alle drie de gemeenten nagenoeg niet voor. Ook is het aantal fietsdiefstallen in Barneveld en Nijkerk afgenomen ten opzichte van 2013. Daarnaast zijn in Barneveld ook overige diefstal en zakkenrollerij-beroving afgenomen. Er zijn geen noemenswaardige verschillen met VR Gelderland-Midden en Nederland.

Het totale slachtofferschap van vermogensdelicten ligt in zowel Barneveld als Nijkerk en Scherpenzeel onder het regionale en landelijke gemiddelde. In Barneveld is het aantal vermogensdelicten bovendien significant lager dan in 2013.

In totaal waren er in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel respectievelijk 8, 10, en 11 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd respectievelijk 47, 54 en 39 procent gemeld bij de politie.³ De meldingsbereidheid in Barneveld en Scherpenzeel is toegenomen ten opzichte van vier jaar geleden. Desondanks ligt de meldingsbereidheid in Scherpenzeel nog altijd onder het regionale en landelijke gemiddelde.

6%

van de Barnevelders is in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer geworden van een vermogensdelict. Dit is significant minder dan in 2013.

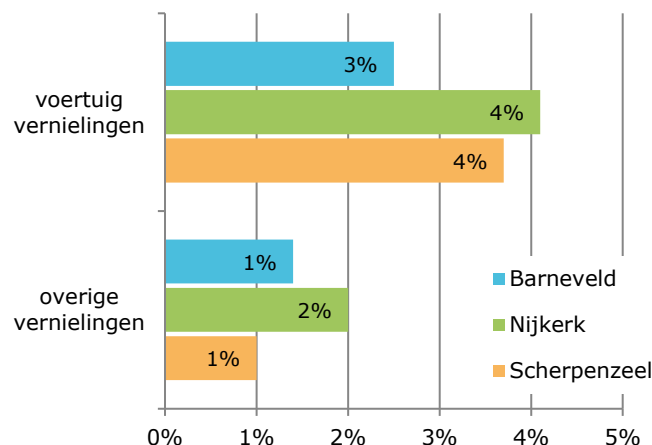
³ Deze percentages zijn indicatief, omdat minder dan 50 personen per gemeente deze vraag hebben beantwoord.

5.3 Slachtofferschap vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vandalismedelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernielingen aan voertuigen, zoals auto en fiets, en overige vernielingen zoals in de tuin of aan de buitenkant van het huis. Dit wordt weergegeven in figuur 5.5. Figuur 5.6 toont het totale percentage inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

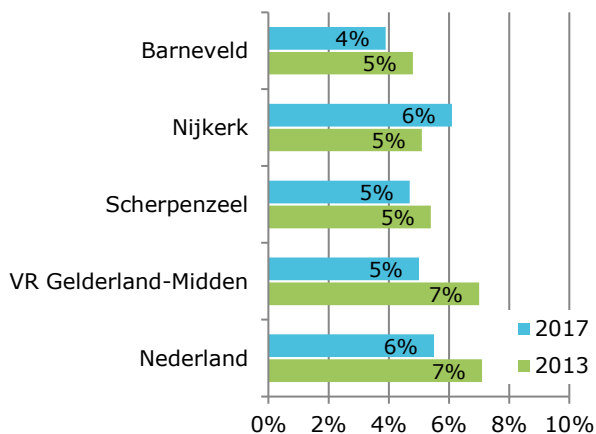
Figuur 5.5

Slachtofferschap vandalismedelicten

Figuur 5.6

Totaal slachtofferschap vandalismedelicten

Minder dan 5 procent van de inwoners van de drie gemeenten geeft aan slachtoffer te zijn geweest van een voertuigvernietiging. Voor overige vernielingen is dit aandeel minder dan 2 procent. Beide percentage zijn vergelijkbaar met het regionale en landelijke gemiddelde. In Barneveld is het aandeel slachtoffers van overige vernielingen afgenomen ten opzichte van 2013.

Beide vandalismedelicten bij elkaar genomen geeft een vergelijkbaar beeld. Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel zijn gemiddelde gemeenten in zowel de regio als landelijk als het gaat om het totale slachtofferschap van vandalismedelicten.

In totaal waren er in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel 5, 9, 6 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd respectievelijk 17, 27 en 0 procent gemeld bij de politie. In Nijkerk is de meldingsbereidheid hoger en in Scherpenzeel lager dan in 2013. Alleen in Barneveld is de meldingsbereidheid hoger dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

6%

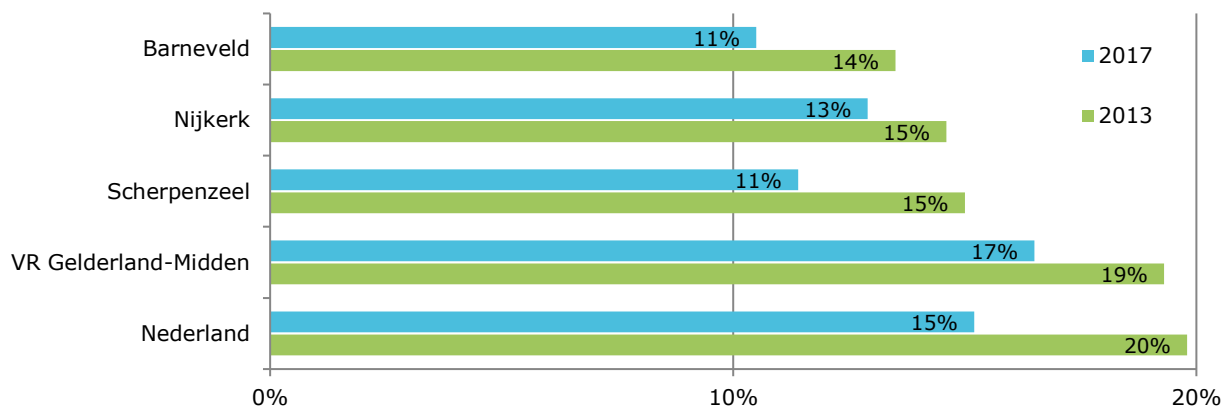
van de Nijkerkers is slachtoffer geworden van vandalismedelicten in de afgelopen twaalf maanden. Dit is net wat meer dan in Barneveld en Scherpenzeel.

5.4 Slachtofferschap totaal

Voor het totale slachtofferschap is berekend hoeveel inwoners slachtoffer zijn geweest van bovengenoemde delicten. Figuur 5.7 geeft het percentage inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict, vermogensdelict en/of vernielingen.

Figuur 5.7

Slachtofferschap totaal in de afgelopen twaalf maanden

Elf procent van de inwoners in Barneveld en Scherpenzeel en 13 procent van de inwoners van Nijkerk is in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer geworden van een geweldsdelict, vermogensdelict en/of vernielingen. De afname in slachtofferschap is significant in Barneveld, maar niet in Nijkerk en Scherpenzeel. In VR Gelderland Midden ligt het gemiddelde slachtofferschap hoger dan in de drie gemeenten. In Barneveld en Scherpenzeel ligt het totale slachtofferschap bovendien beduidend lager dan gemiddeld in Nederland.

Er waren in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel in totaal respectievelijk 16, 21, 18 delicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd respectievelijk 35, 42 24 procent gemeld bij de politie.⁴ In Nijkerk en Barneveld is de meldingsbereidheid hoger dan in 2013. Daarmee is de meldingsbereidheid in 2017 in Nijkerk hoger dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. In Scherpenzeel is deze bereidheid beduidend lager dan regionaal en landelijk.

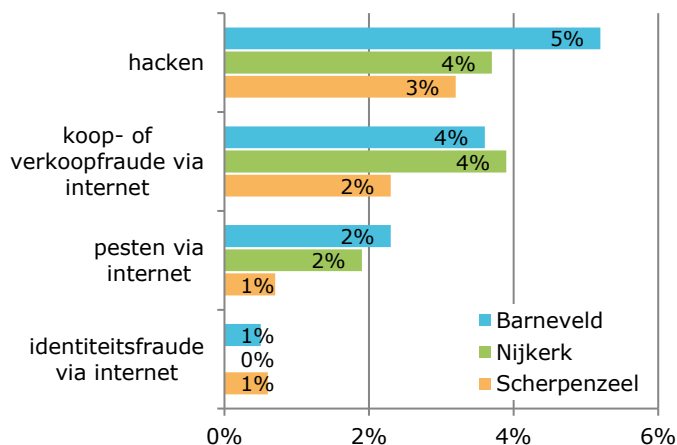
⁴ Het percentage voor Scherpenzeel is indicatief, omdat minder dan 50 personen deze vraag hebben beantwoord.

5.5 Slachtofferschap cybercrime

Slachtofferschap van cybercrime wordt niet meegerekend in het totale slachtofferschap, vandaar dat deze paragraaf achterin het hoofdstuk staat. Figuur 5.8 toont slachtofferschap van verschillende vormen van cybercrime. Figuur 5.9 toont het totale slachtofferschap van deze vormen van cybercrime in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel en de referentiegebieden.

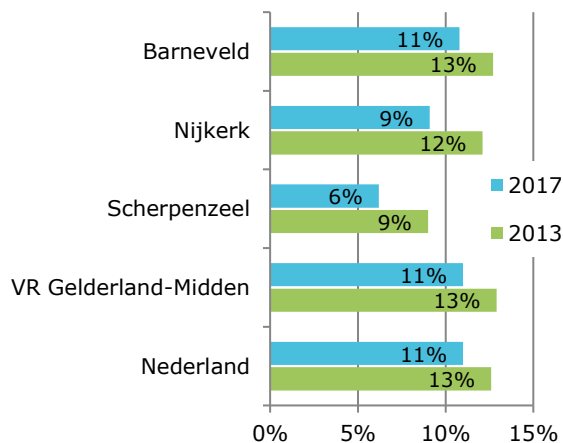
Figuur 5.8

Slachtofferschap cybercrime

Figuur 5.9

Totaal slachtofferschap cybercrime

De meest voorkomende vorm van cybercrime is in Barneveld en Scherpenzeel hacken, en in Nijkerk koop- of verkoopfraude via internet. Slachtofferschap van hacken is in Nijkerk significant lager dan in 2013, terwijl slachtofferschap van koop- of verkoopfraude via internet hoger is dan in 2013 in deze gemeente. Identiteitsfraude via internet komt in alle drie de gemeenten nauwelijks voor. Deze vorm van cybercrime is in Barneveld en Nijkerk ook significant lager dan in 2013.

Het totale slachtofferschap van cybercrime is in Barneveld en Nijkerk beduidend lager dan vier jaar geleden. Desondanks komt, ook in 2017, cybercrime minder voor in Scherpenzeel dan in deze twee gemeenten. Scherpenzeel kent ook minder cybercrime dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

In totaal waren er in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel respectievelijk 17, 16 en 8 voorvallen van cybercrime per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd respectievelijk 14, 11, 4 procent gemeld bij de politie. In Barneveld en Nijkerk is de meldingsbereidheid hoger en in Scherpenzeel lager dan in 2013.⁵ In vergelijking met het regionale en landelijke gemiddelde is de meldingsbereid in zowel Nijkerk als Scherpenzeel relatief laag.

6%

van de inwoners van Scherpenzeel is slachtoffer geworden van cybercrime in de afgelopen twaalf maanden. Dit is beduidend minder dan in Barneveld en Nijkerk.

⁵ Het percentage voor Scherpenzeel is indicatief, omdat minder dan 50 personen deze vraag hebben beantwoord.

6

HOOFDSTUK

Preventie

6. Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om specifieke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in sociopreventie (gedragmatige maatregelen, paragraaf 6.1) en technopreventie (technische maatregelen, par. 6.2).

6.1 Sociopreventieve maatregelen

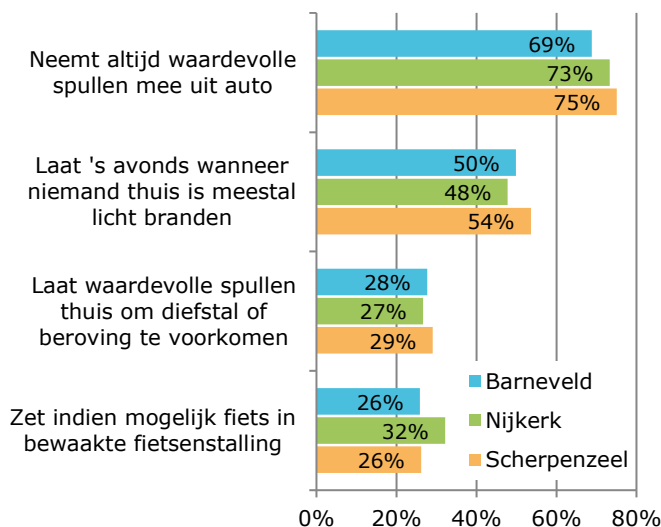
Aan de inwoners is een lijst met vier voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op sociopreventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (figuur 6.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor sociopreventie berekend (figuur 6.2).

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalesscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger het gebruik van preventieve maatregelen. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

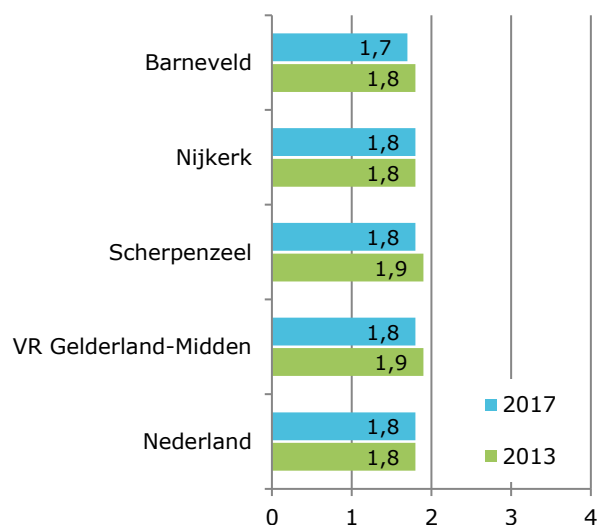
Figuur 6.1

Sociopreventieve maatregelen (% vaak)

Figuur 6.2

Sociopreventieve maatregelen (somscore 0-4)

De meest genomen sociopreventieve maatregelen is in de drie gemeente het meenemen van waardevolle spullen uit de auto. In Barneveld is het aandeel inwoners dat deze maatregel neemt, lager dan in 2013. In Nijkerk is het aandeel inwoners dat waardevolle spullen thuislaat lager dan in 2013. In vergelijking met VR Gelderland-Midden laten de inwoners van alle drie de gemeenten vaker hun licht branden wanneer er niemand thuis is, maar zetten minder vaak hun fiets in een bewaakte fietsenstalling.

Alle sociopreventieve maatregelen tezamen genomen blijkt dat de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel ongeveer evenveel sociopreventieve maatregelen nemen als gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

75%

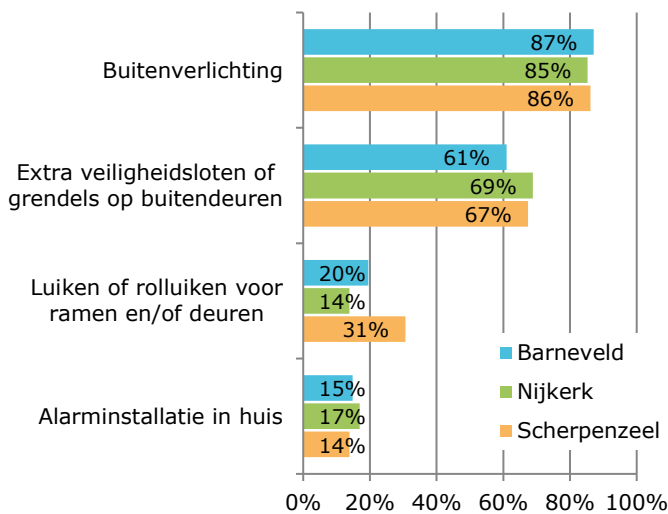
van de inwoners van Scherpenzeel neemt waardevolle spullen mee uit de auto. In Barneveld doen beduidend minder personen dit.

6.2 Technopreventieve maatregelen

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met vier maatregelen voorgelegd die betrekking hebben op technopreventie. Hierbij is gevraagd welke maatregelen aanwezig zijn om hun woning en bezittingen te beschermen (figuur 6.3). Daarnaast is op basis van de aanwezigheid van deze maatregelen een somscore voor technopreventie berekend (figuur 6.4).

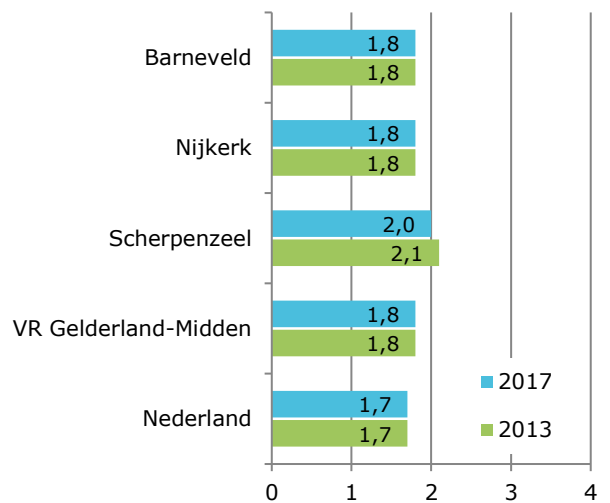
Figuur 6.3

Technopreventieve maatregelen (% aanwezig)

Figuur 6.4

Technopreventieve maatregelen (somscore 0-4)

De meest genomen technopreventieve maatregel in alle drie de gemeenten is het hebben van buitenverlichting. In Nijkerk is de minst genomen maatregel het hebben van luiken, terwijl dit in Barneveld en Scherpenzeel een alarminstallatie in huis is. Ten opzichte van 2013 zijn er alleen noemenswaardige verschillen in Barneveld. In die gemeente is het aandeel inwoners met buitenverlichting en veiligheidsslotsen significant lager en het aandeel inwoners met een alarminstallatie significant hoger dan vier jaar geleden. In vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland worden alle technopreventieve maatregelen – m.u.v. van luiken – vaker genomen in Nijkerk. In Scherpenzeel hebben inwoners met name vaker luiken dan regionaal en landelijk.

Alle technopreventieve maatregelen tezamen genomen blijkt dat de inwoners van Barneveld en Nijkerk ongeveer evenveel technopreventieve maatregelen nemen als gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. In Scherpenzeel neemt men meer technopreventieve maatregelen dan landelijk.

87%

van de Barnevelders heeft buitenverlichting. Dit is vergelijkbaar met Nijkerk en Scherpenzeel.

HOOFDSTUK

Burgers en politie

7. Burgers en politie

In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 7.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 7.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 7.3).

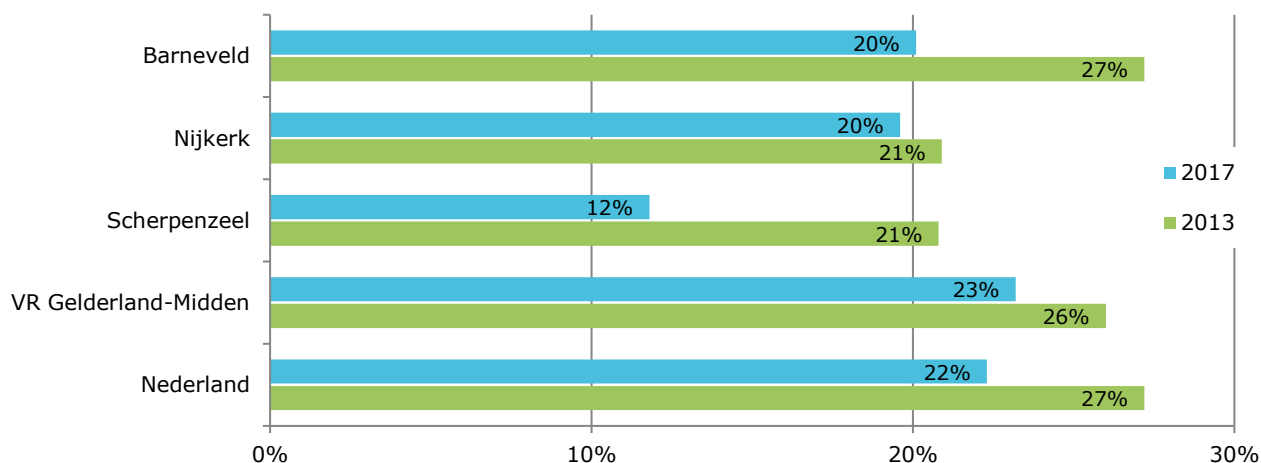
7.1 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 7.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel en de referentiegebieden.

Figuur 7.1

Contacten met politie in de gemeente in de afgelopen twaalf maanden

De inwoners van Scherpenzeel hebben beduidend minder contact gehad met de politie dan de inwoners van Barneveld en Nijkerk. Waar in Barneveld en Nijkerk 20 procent inwoners contact heeft gehad met de politie, is dit in Scherpenzeel slechts 12 procent. In zowel Barneveld als Scherpenzeel hebben inwoners minder contact gehad met de politie dan in 2013. Voor alle drie de gemeenten geldt dat er minder politiecontact heeft plaatsgevonden dan gemiddeld in VR Gelderland Midden.

Tabel 7.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? In Barneveld en Nijkerk hebben inwoners minder vaak contact gehad met de politie voor een bekeuring of waarschuwing dan vier jaar geleden. Ook in 2017 is deze reden voor politiecontact nog altijd lager in Scherpenzeel dan in deze twee gemeenten. In zowel Barneveld als Nijkerk is er minder politiecontact op initiatief van de politie en meer op initiatief van de burger. Wat betreft de wijze van contact valt op dat persoonlijk contact nog altijd de meest voorkomende vorm is in alle drie de gemeente. In Scherpenzeel hebben de inwoners beduidend vaker telefonisch contact dan in Barneveld en Nijkerk.

Tabel 7.1

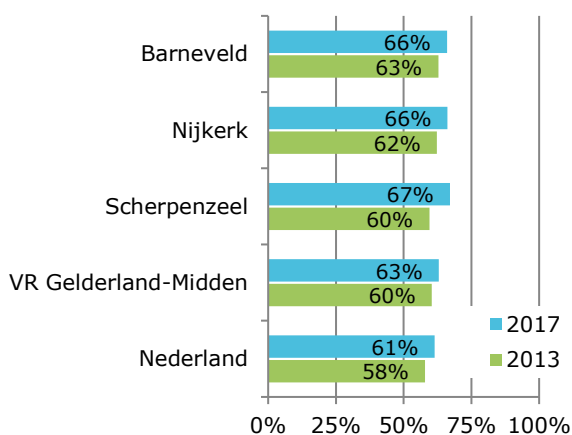
Reden contact, initiatief, wijze van contact (percentage van inwoners met contact)

	BARNEVELD	NIJKERK	SCHERPENZEEL ⁶
reden contact			
bekeuring-waarschuwing	18%	14%	11%
aangifte-melding	37%	40%	23%
andere contacten	46%	47%	66%
initiatief			
politie	21%	14%	15%
burger	79%	86%	85%
wijze contact			
persoonlijk	61%	62%	63%
telefonisch	26%	27%	34%
'Via sociale media op internet, bijv. twitter'	1%	2%	0%
'Anders via internet, bijv. via de website van de politie'	8%	5%	3%
'Anders niet via internet (bijv. schriftelijk) of niet bekend'	4%	5%	0%

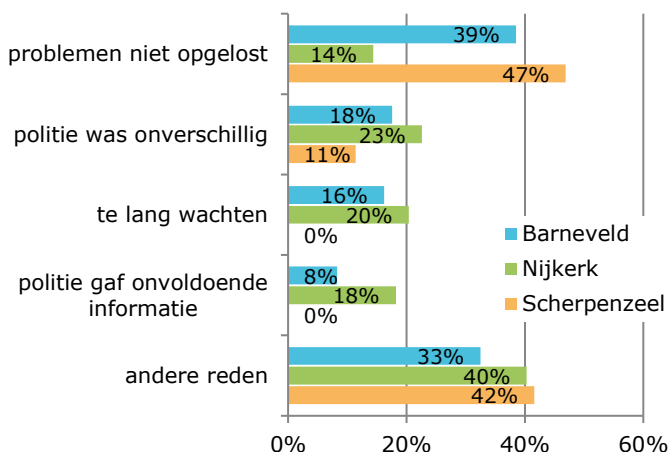
Figuur 7.2 toont hoe tevreden de burgers - die contact hebben gehad met de politie - waren over dit laatste politiecontact. Wanneer burgers over bepaalde punten van het laatste politiecontact niet tevreden waren konden zij aangeven wat hier de redenen voor waren (figuur 7.3).

Figuur 7.2

Hoe tevreden is men over het contact?
(percentage (zeer) tevreden)

Figuur 7.3

Redenen ontevredenheid contact politie
(meerdere antwoorden mogelijk)

In alle drie de gemeenten geeft ongeveer twee derde van de personen die contact heeft gehad met de politie, aan dat ze hier tevreden over waren. De tevredenheid met het politiecontact is daarmee hoger dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

⁶ De resultaten voor Scherpenzeel zijn indicatief, omdat minder dan 50 personen de vragen hebben beantwoord.

De meest voorkomende reden voor ontevredenheid was in Barneveld en Scherpenzeel dat de problemen niet waren opgelost. In Nijkerk is dit, na een significante daling ten opzichte van 2013, een veel minder voorkomende reden voor ontevredenheid. In deze gemeente geven mensen met name andere redenen als oorzaak van ontevredenheid. Verder valt op dat in Barneveld het aandeel inwoners dat onverschilligheid van de politie als reden noemt beduidend lager dan vier jaar geleden.

In vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland noemen de Nijkerkers vaker dat de politie onvoldoende informatie heeft gegeven als bron van ontevredenheid, terwijl ze beduidend minder vaak noemen dat problemen niet zijn opgelost. In Barneveld en Scherpenzeel wordt er met name minder vaak genoemd dat ze lang moesten wachten en dat de politie onverschillig was dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland.

2/3

van de bewoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel die contact hebben gehad met de politie, was hier tevreden over.

7.2 Functioneren politie in de buurt

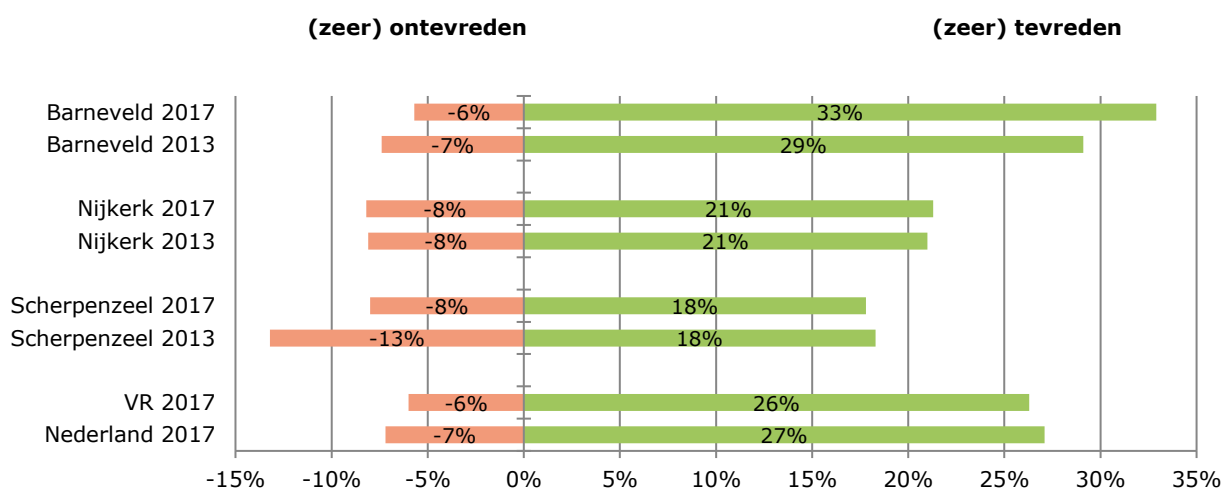
Allereerst is inwoners gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd op basis waarvan twee indicatoren voor het functioneren van de politie in de buurt zijn gemaakt: beschikbaarheid en functioneren.

Tevredenheid

Aan de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt. Figuur 7.4 geeft dit weer.

Figuur 7.4

Tevredenheid over functioneren politie in de woonbuurt

De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is beduidend hoger in Barneveld dan Scherpenzeel en Nijkerk. In deze gemeente is de tevredenheid toegenomen en de ontevredenheid afgenomen ten opzichte van 2013. In Scherpenzeel is de ontevredenheid lager dan vier jaar geleden. In vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland valt op dat Barneveld beter scoort, terwijl Nijkerk en Scherpenzeel slechter scoren.

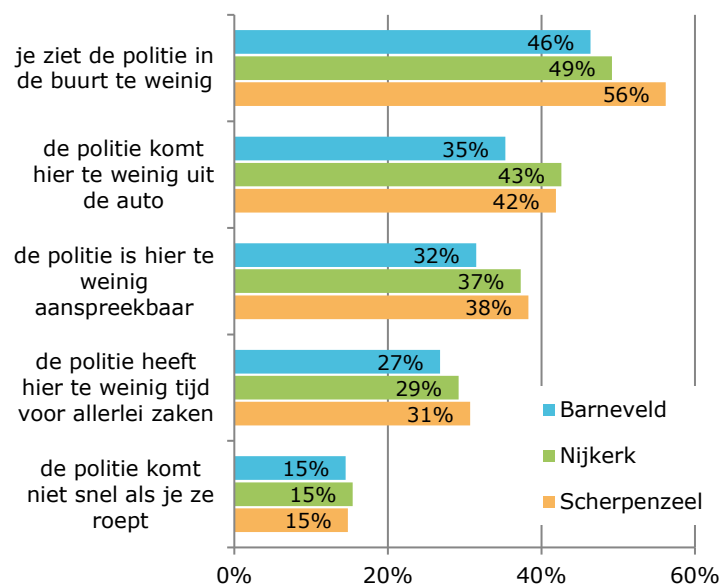

Beschikbaarheid van de politie

Inwoners is ook gevraagd te reageren op een aantal stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt om specifiekere inzicht te krijgen welke aspecten van het functioneren meer en minder worden gewaardeerd (figuur 7.5). Op basis van de vijf stellingen is een indicator samengesteld voor de beschikbaarheid van de politie (figuur 7.6).

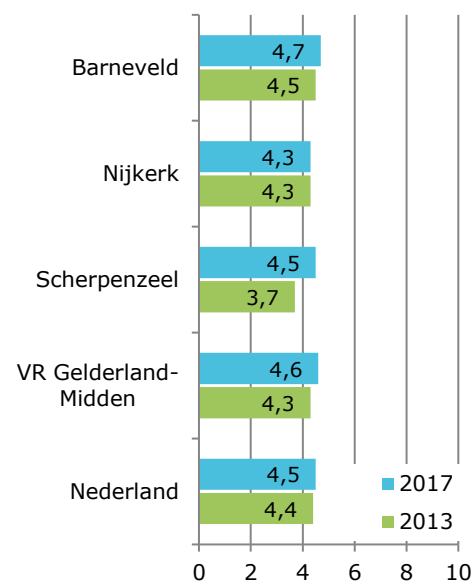
Figuur 7.5

Stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt (percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.6

Beschikbaarheid politie in de buurt (schaalscore 0-10)

In Scherpenzeel vindt een meerderheid van de bevolking dat je de politie te weinig ziet in de buurt. In Barneveld en Nijkerk is dit minder dan de helft, en daarmee beduidend lager. Ook in de referentiegebieden is dit beduidend lager dan in Scherpenzeel. In alle drie gemeenten vinden maar weinig mensen dat de politie niet snel genoeg komt als je ze roept. Op alle stellingen scoort de politie in Barneveld hoger dan in 2013. In Scherpenzeel geldt dit alleen voor de zichtbaarheid in de buurt. In vergelijking met VR Gelderland-Midden valt, tot slot, op dat inwoners van Nijkerk en Scherpenzeel vaker van mening zijn dat de politie te weinig aanspreekbaar is.

De totale tevredenheid met de beschikbaarheid van de politie, uitgedrukt in de schaalscore, is in Barneveld en Scherpenzeel significant hoger dan in 2013. In Nijkerk is de schaalscore beduidend lager dan in Barneveld alsmede dan het gemiddelde in VR Gelderland-Midden.

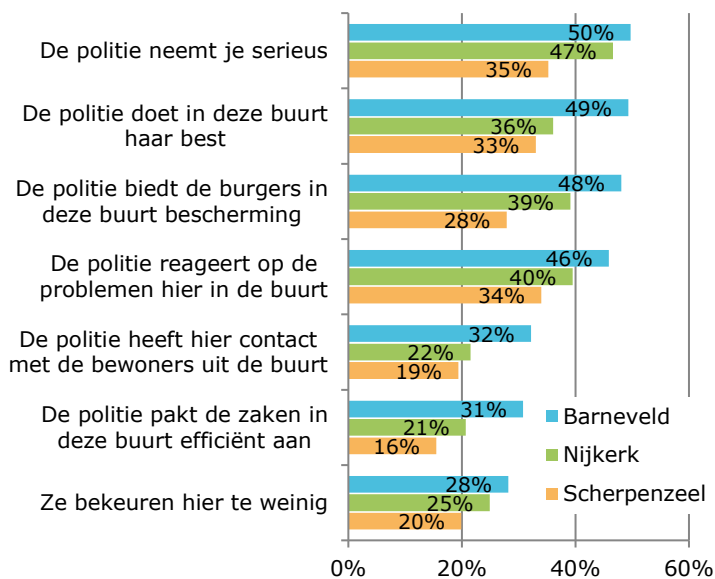
Functioneren van de politie

Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 7.7 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens is met de stellingen. Op basis van vijf van deze stellingen⁷ is een indicator samengesteld voor het functioneren van de politie. Deze is weergegeven in figuur 7.8.

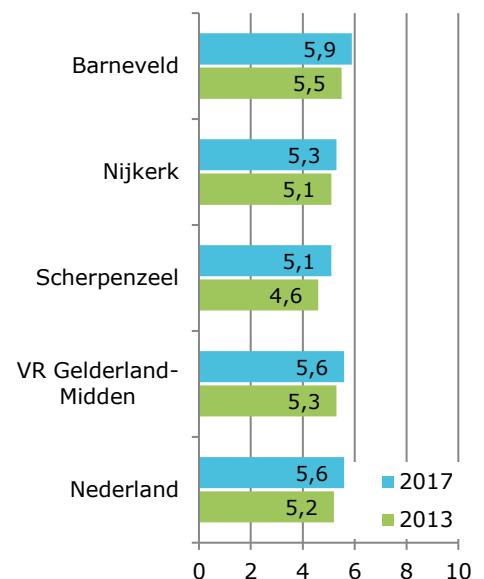
⁷ De stellingen 'ze bekeuren hier te weinig' en 'de politie neemt je serieus' zijn geen onderdeel van de schaalscore.

Figuur 7.7

Stellingen over functioneren van de politie in de buurt (percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.8

Functioneren van politie in de buurt (schaalscore 0-10)

Op alle stellingen met betrekking tot het functioneren van de politie scoort Scherpenzeel lager dan Barneveld en Nijkerk, met name als het gaat om het serieus genomen worden door de politie en het bieden van bescherming. Het aandeel inwoners dat vindt dat de politie haar best doet, is in Scherpenzeel beduidend hoger dan in 2013. In alle Barneveld is – m.u.v. reageren op problemen en bekeuren – de tevredenheid over alle aspecten toegenomen ten opzichte van vier jaar geleden. In Nijkerk scoort de politie met name beter op het serieus nemen, bescherming bieden en contact hebben dan in 2013. In vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland valt op dat Scherpenzeel beduidend lager scoort op alle stellingen. Voor Nijkerk geldt dit voor alle stellingen behalve het serieus nemen.

De totale tevredenheid over het functioneren van de politie, uitgedrukt in de schaalscore, is beduidend hoger in Barneveld dan in Nijkerk en Scherpenzeel. In deze gemeente is de tevredenheid bovendien toegenomen ten opzichte van 2013. In 2017 komt de tevredenheid in Barneveld hoger uit dan gemiddeld in VR Gelderland-Midden en Nederland. In Nijkerk en Scherpenzeel is deze tevredenheid daarentegen lager dan regionaal en landelijk.

7.3 Functioneren politie in het algemeen

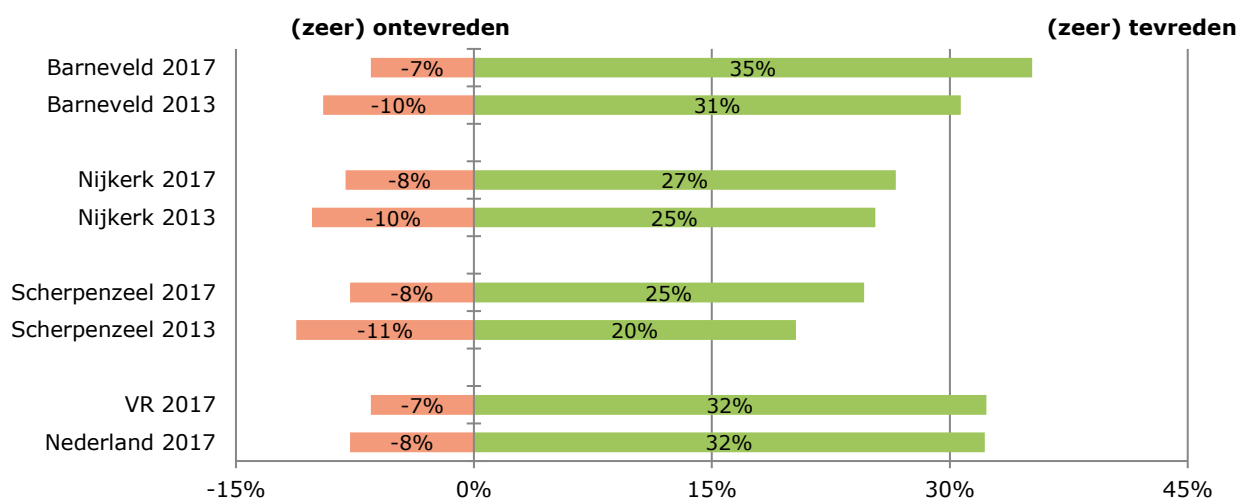
In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (figuur 7.9).

In Barneveld is de tevredenheid toegenomen en de ontevredenheid afgenomen ten opzichte van 2013. Daarmee is de tevredenheid, net als in 2013, beduidend hoger in deze gemeente dan in Nijkerk en Scherpenzeel. Ook in vergelijking met VR Gelderland-Midden en Nederland scoort Barneveld hoger. Nijkerk en Scherpenzeel scoren daarentegen lager dan gemiddeld in de regio en het land.

Figuur 7.9

Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

8

HOOFDSTUK

Burgerparticipatie

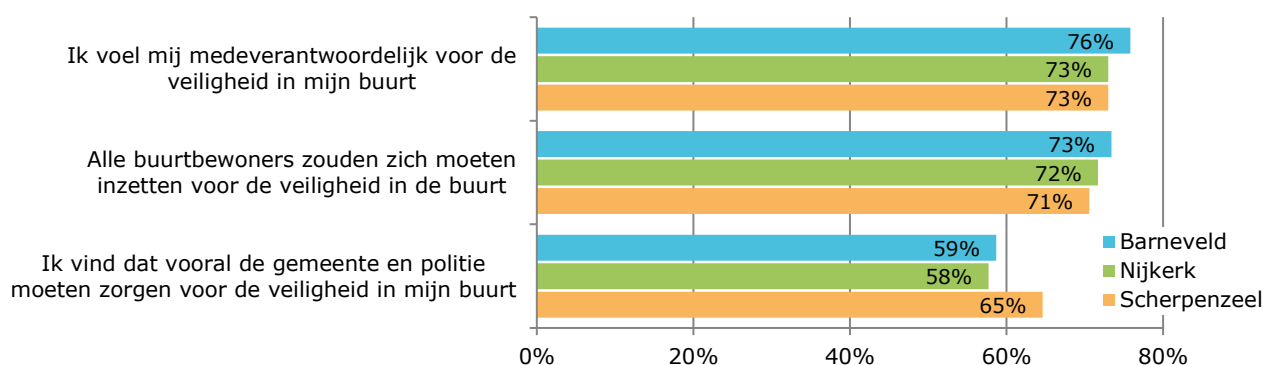
8. Burgerparticipatie

8.1 Burgerbetrokkenheid en veiligheid

Ruim driekwart van de inwoners van Barneveld geeft aan dat ze zich medeverantwoordelijk voelen voor de veiligheid in hun buurt. In Nijkerk en Scherpenzeel is dit aandeel ietwat kleiner. Voor alle drie de gemeenten geldt dat ruim zeven op de tien inwoners van mening zijn dat alle buurtbewoners zich zouden moeten inzetten voor de veiligheid in de buurt. Desondanks geeft een meerderheid van de inwoners aan dat de gemeente en de politie de hoofdverantwoordelijkheid hebben voor de veiligheid in hun buurt. In Scherpenzeel is het aantal inwoners dat deze mening deelt beduidend hoger dan in Barneveld en Nijkerk.

Figuur 8.1

Burgerbetrokkenheid bij veiligheid in de buurt (% (helemaal) mee eens)

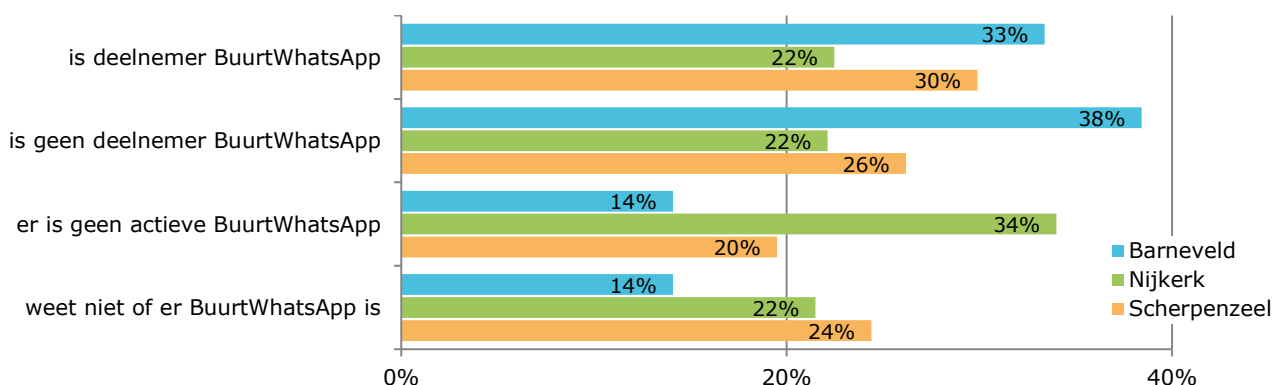

8.2 Deelname BuurtWhatsApp

Ruim zeven op tien inwoners van Barneveld zijn bekend met de BuurtWhatsApp-groep in hun buurt. In Nijkerk geldt dit voor ruim vier op de tien inwoners en in Scherpenzeel voor ruim vijf op de tien inwoners. Voor alle drie de gemeenten geldt dat ongeveer de helft van de inwoners die bekend zijn met de BuurtWhatsApp-groep, wel en de andere helft niet deelnemen aan deze groep.

Figuur 8.2

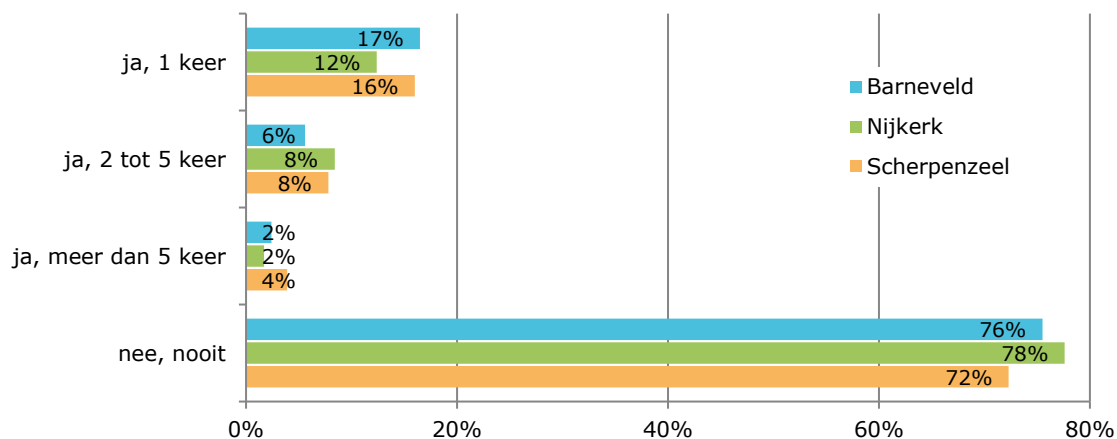
Deelname aan BuurtWhatsApp

Van de inwoners die deelnemen aan de BuurtWatsApp-groep heeft in alle drie de gemeenten rond een kwart minstens één keer een melding gedaan in de groep. In Nijkerk is het aantal melders het hoogst en in Scherpenzeel het laagst.

Figuur 8.3

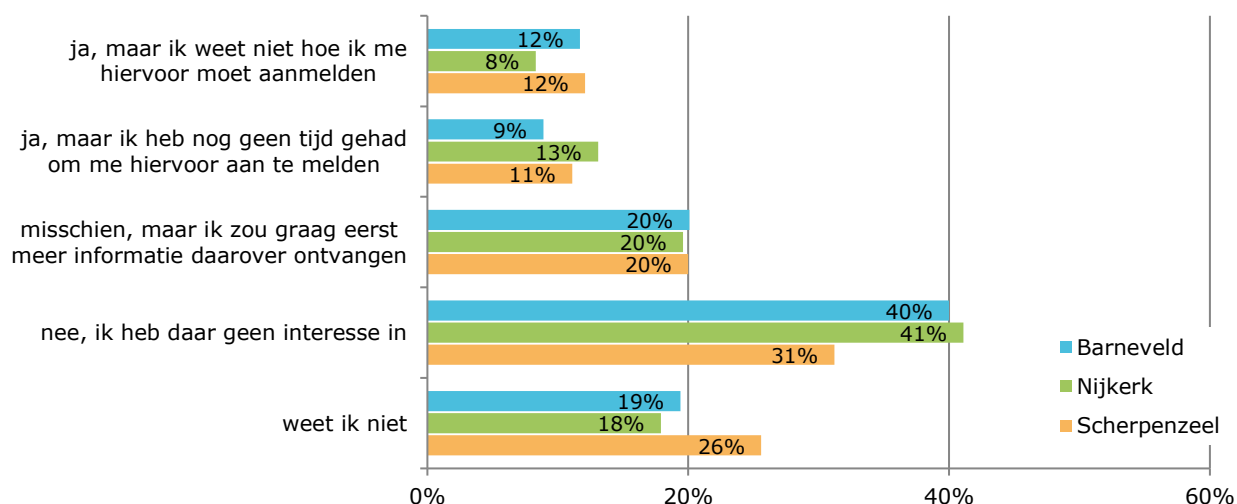
Aantal meldingen via de BuurtWatsApp-groep in het afgelopen jaar (van % actieve deelnemers)

In zowel Barneveld als Nijkerk en Scherpenzeel geven ruim twee op de tien inwoners die in een buurt wonen waar een BuurtWatsApp-groep actief is, maar hier zelf nog niet actief aan deelnemen, aan dat ze wel zouden willen deelnemen. Een even grote groep zou eerst meer informatie ontvangen over de BuurtWatsApp-groep. Opvallend is dat in Scherpenzeel beduidend minder inwoners dan in Barneveld en Nijkerk aangeven geen interesse te hebben in deelname aan de BuurtWatsApp-groep.

Figuur 8.4

Deelnamebereidheid BuurtWatsApp-groep (van % niet-deelnemers)

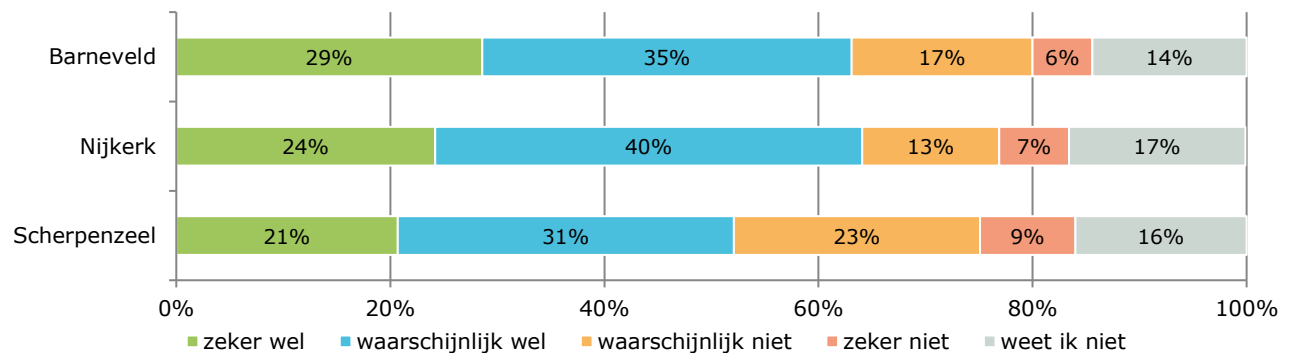

Aan de inwoners van buurten die nog geen BuurtWatsApp-groep hebben, is gevraagd of zij zouden deelnemen aan een dergelijke groep als die er zou zijn. De deelnamebereidheid is in Scherpenzeel beduidend lager dan in Barneveld en Nijkerk. Waar in Scherpenzeel 52 procent aangeeft waarschijnlijk of zeker deel te zullen nemen als er een BuurtWatsApp-groep zou zijn, geeft 64 procent in de andere twee gemeenten dit aan.

Figuur 8.5

Deelnamebereidheid BuurtWhatsApp-groep (van % inwoners zonder BuurtWhatsApp-groep)

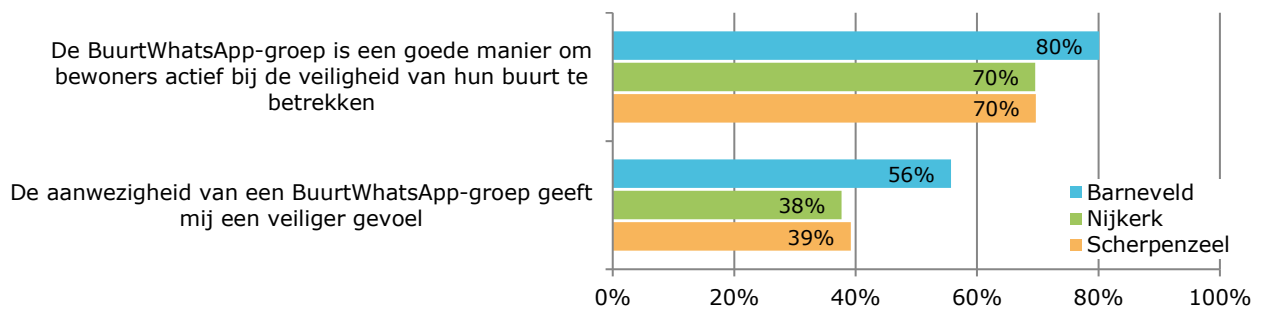

8.3 BuurtWhatsApp en veiligheid

Tot slot zijn er twee stellingen over de rol van een BuurtWhatsApp-groep in de (ervaren) veiligheid in de buurt voorgelegd aan de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel. De inwoners van Barneveld zijn beduidend positiever over de rol die een BuurtWhatsApp-groep kan spelen dan de inwoners van Nijkerk en Scherpenzeel. Acht op de tien Barnevelders zijn van mening dat een BuurtWhatsApp-groep een goede manier is om bewoners actief te betrekken bij de buurtveiligheid. Deze mening wordt door zeven op de tien inwoners in Nijkerk en Scherpenzeel gedeeld. Daarnaast vindt ruim de helft van de Barnevelders dat een BuurtWhatsApp-groep bijdraagt aan een veiliger gevoel. In Nijkerk en Scherpenzeel is dit beduidend minder dan de helft.

Figuur 8.6

Bijdrage van BuurtWhatsApp-groep aan veiligheid (% (helemaal) mee eens)

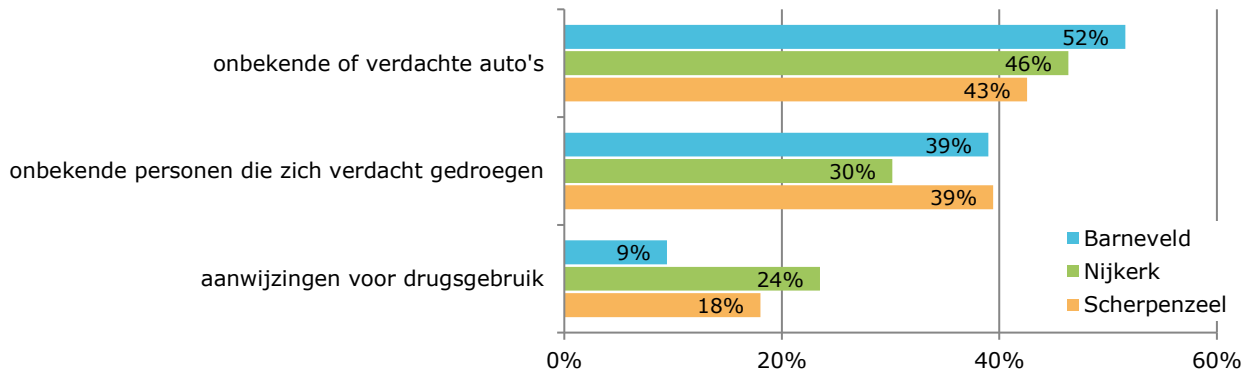

8.4 Melding verdachte situaties

In Nijkerk geven de meeste inwoners aan in de afgelopen twaalf maanden iets verdachts te hebben gezien of meegemaakt. Dit geldt voor 45 procent van de bevolking, terwijl dit in Barneveld geldt voor 41 procent en in Scherpenzeel voor 36 procent. In alle drie de gemeenten gaat het in de meeste gevallen om het zien van onbekende of verdachte auto's. In Nijkerk gaat het minder vaak om onbekende personen dan in Barneveld en Scherpenzeel, terwijl het vaker gaat om aanwijzingen voor drugsgebruik dan in Barneveld en Scherpenzeel.

Figuur 8.7

Verdachte situaties gezien of meegemaakt (meerdere antwoorden mogelijk)

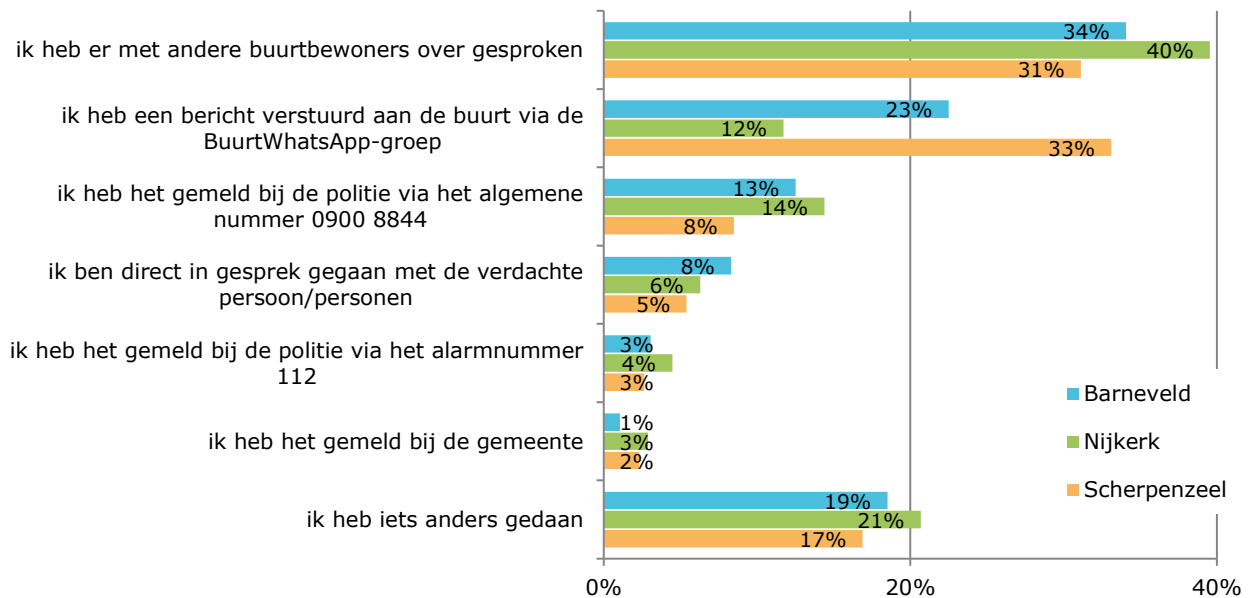

In Barneveld hebben meer inwoners iets gedaan aan de verdachte situatie dan in Nijkerk en Scherpenzeel. Vijfentwintig procent van de Barnevelders die verdachte situaties hebben gezien of hebben meegemaakt geeft aan dat ze niets hebben gedaan aan de situatie, terwijl dit in Nijkerk en Scherpenzeel respectievelijk 36 en 30 procent is. De meeste inwoners die wel iets hebben gedaan, geven in Barneveld en Nijkerk aan er met andere buurtbewoners over gesproken te hebben, terwijl ze in Scherpenzeel eerder een bericht hebben verstuurd via de BuurtWhatsApp-groep. In alle drie de gemeenten hebben weinig mensen melding gedaan bij ofwel de politie ofwel de gemeente.

Figuur 8.8

Heeft u iets gedaan aan de verdachte situaties?

(van % inwoners dat verdachte situaties heeft gezien; meerdere antwoorden mogelijk)

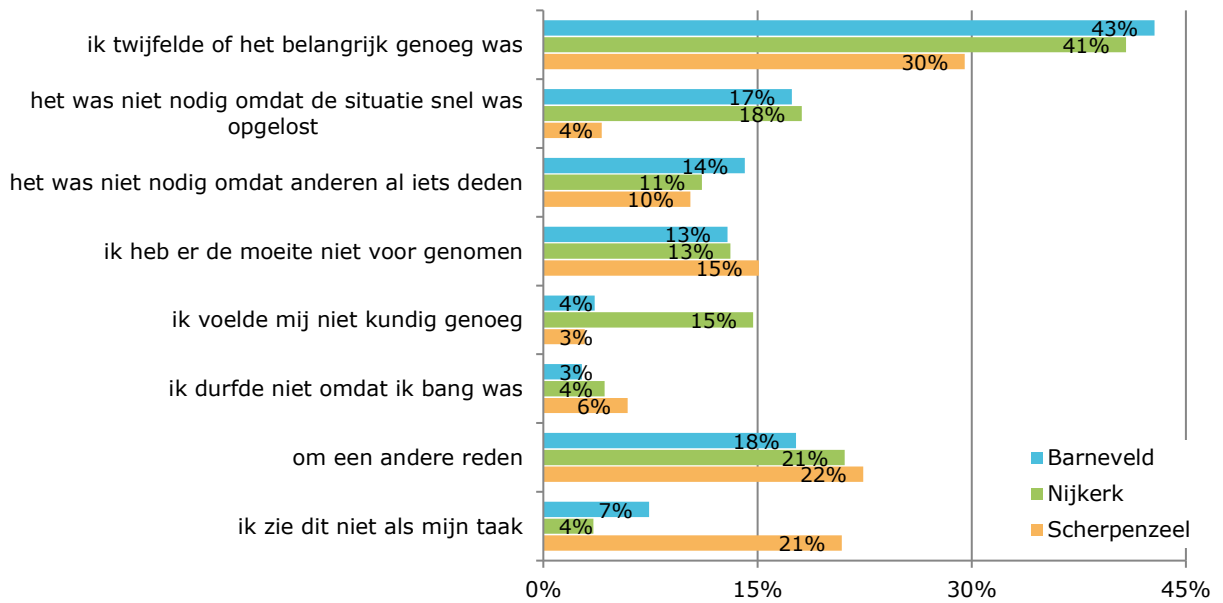

De belangrijkste reden die de inwoners van alle drie de gemeenten noemen om niets te doen bij het zien of meemaken van verdachte situaties, is de twijfel over of het wel belangrijk genoeg was. Deze reden wordt beduidend vaker genoemd in Barneveld en Nijkerk dan in Scherpenzeel.⁸ In Nijkerk geven de inwoners veel vaker dan in Barneveld en Scherpenzeel aan dat ze zichzelf niet kundig genoeg vinden om in te grijpen in de verdachte situatie. Daarnaast valt op dat de inwoners van Scherpenzeel beduidend vaker dan in de andere twee gemeenten vinden dat het niet hun taak is om iets te doen aan de verdachte situaties.

Figuur 8.9

Waarom heeft u niets gedaan aan de verdachte situaties?

(van % inwoners dat niks heeft gedaan; meerdere antwoorden mogelijk)

⁸ De resultaten voor Scherpenzeel zijn indicatief, omdat minder dan 50 personen de vraag hebben beantwoord.

9

HOOFDSTUK

Welzijn

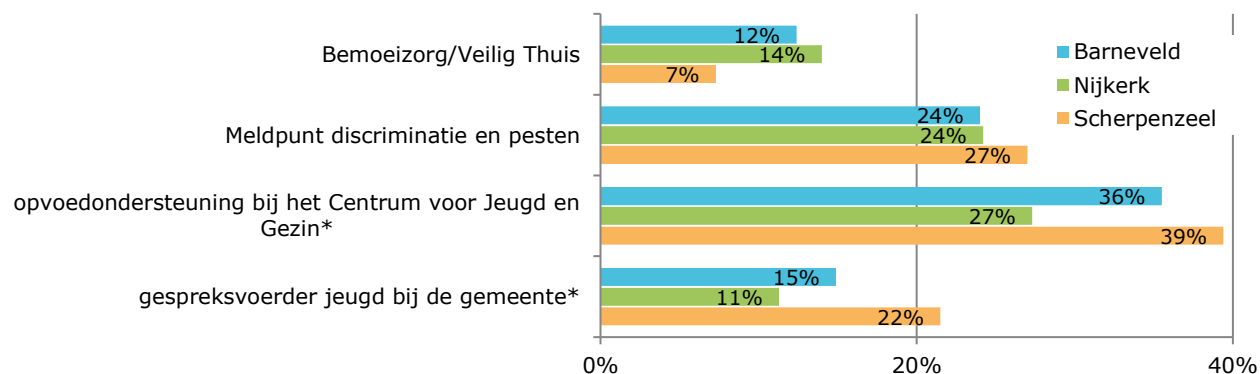
9. Welzijn

9.1 Bekendheid welzijnsorganisaties

In alle drie de gemeente weet meer dan de helft van de inwoners waar ze terecht kunnen als ze zich zorgen maken over iemand in hun omgeving. In Barneveld weten de meeste mensen dit (62%) en in Nijkerk de minste mensen (55%). Ondanks dat een meerderheid aangeeft te weten waar ze hulp kunnen krijgen, is de bekendheid met de vier voorgelegde instanties relatief laag. De bekendheid van het Centrum voor Jeugd en Gezin is het grootst in de drie gemeenten, gevolgd door Meldpunt discriminatie en pesten. Daarbij is belangrijk om te noemen dat respectievelijk 7, 6 en 4 procent van de inwoners in Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel aangeeft in de afgelopen twaalf maanden zelf te zijn gediscrimineerd. Tot slot valt op dat in Scherpenzeel de bekendheid van Bemoeizorg / Veilig Thuis veel lager is in Scherpenzeel dan in Barneveld en dan van Bemoeizorg in Nijkerk.

Figuur 9.1

Bent u bekend met onderstaande organisaties?

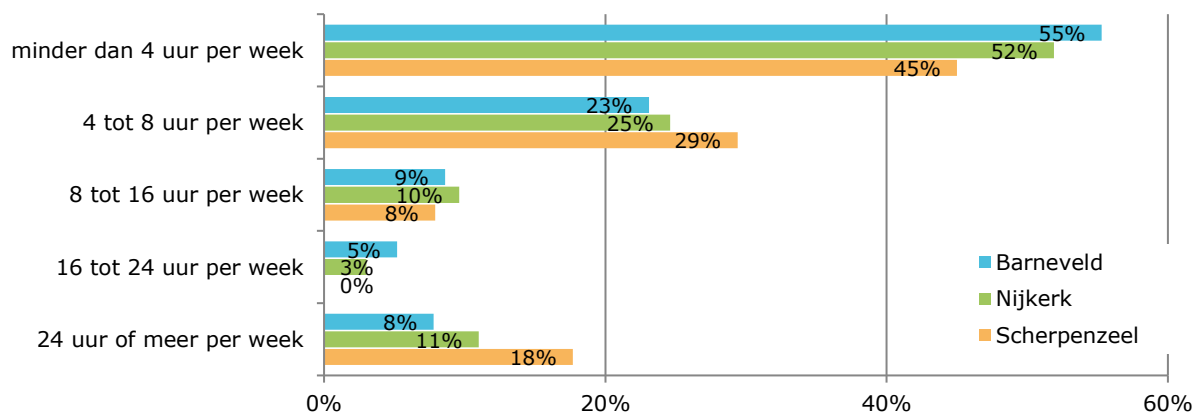
*tussen de 32% en 40% van de inwoners heeft 'niet van toepassing' geantwoord

9.2 Mantelzorg

Een vijfde van de Barneveldse en Nijkerkse bevolking geeft mantelzorg aan iemand in hun omgeving. In Scherpenzeel is dit beduidend meer. Daar geeft een kwart van de bevolking mantelzorg. In alle drie de gemeenten besteden de meeste mantelzorgers minder dan vier uur per week aan de zorg. Opvallend is dat in Scherpenzeel mantelzorgers beduidend vaker dan in Barneveld en Nijkerk drie werkdagen of meer kwijt zijn aan de zorg.

Figuur 9.2

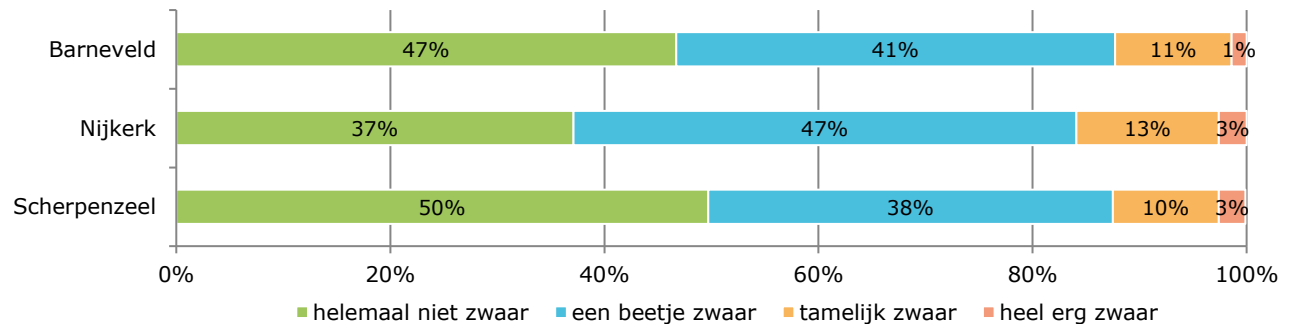
Hoeveel uur geeft u gemiddeld per week mantelzorg?

In Barneveld en Scherpenzeel vinden de meeste inwoners het geven van mantelzorg helemaal niet zwaar, respectievelijk 47 en 50 procent. In Nijkerk geeft het grootste deel van de bevolking aan dat ze de mantelzorg een beetje zwaar vinden (47%). Het aandeel inwoners in Nijkerk dat de mantelzorg tamelijk zwaar vindt is beduidend hoger dan in Scherpenzeel (13 versus 10%). In alle drie de gemeenten vinden weinig mensen het geven van mantelzorg heel erg zwaar.

Figuur 9.3

Hoe zwaar vindt u het geven van mantelzorg meestal?

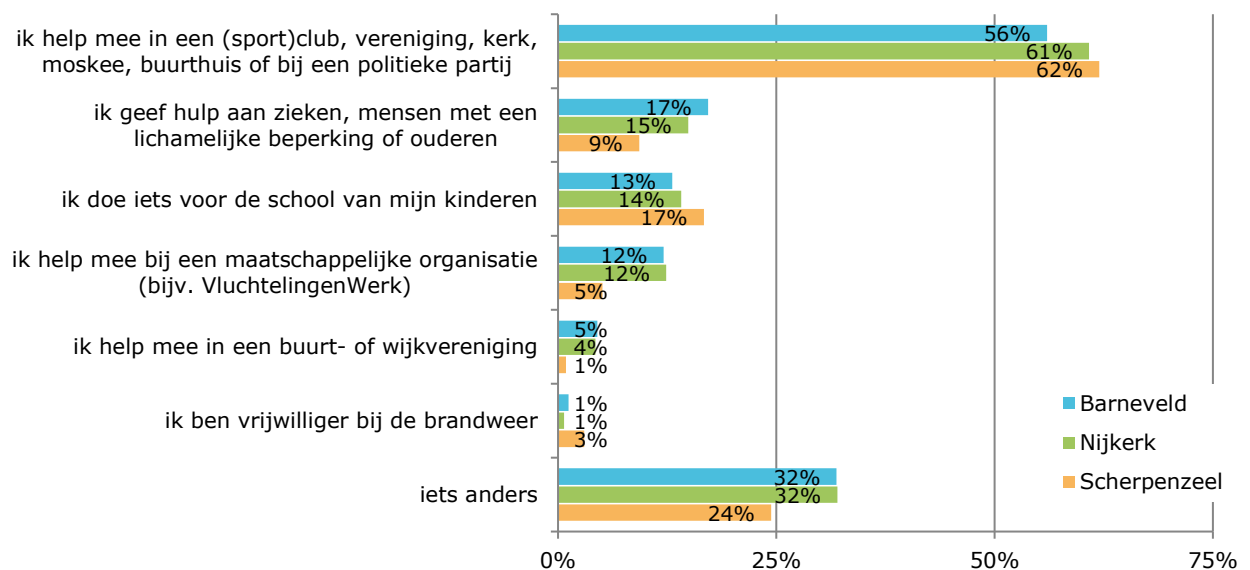

9.3 Vrijwilligerswerk

In Barnveld en Scherpenzeel doen ongeveer vier op de tien inwoners wel eens vrijwilligerswerk, terwijl in Nijkerk drie op de tien inwoners dit wel eens doen. Voor alle drie de gemeenten geldt dat veruit de meeste personen meehelpen in een (sport)club, vereniging, kerk, moskee, buurthuis of politieke partij. Ongeveer zes op de tien vrijwilligers ondernemen dit type vrijwilligerswerk. In Barneveld is dit aandeel wat kleiner dan in Nijkerk en Scherpenzeel. In Scherpenzeel doen beduidend minder mensen vrijwilligerswerk voor mensen met een beperking en bij maatschappelijke organisaties dan in Barneveld en Nijkerk. Het aandeel vrijwilligers op de school van de kinderen of bij de brandweer is daarentegen ietwat hoger in Scherpenzeel dan de andere twee gemeenten.

Figuur 9.4

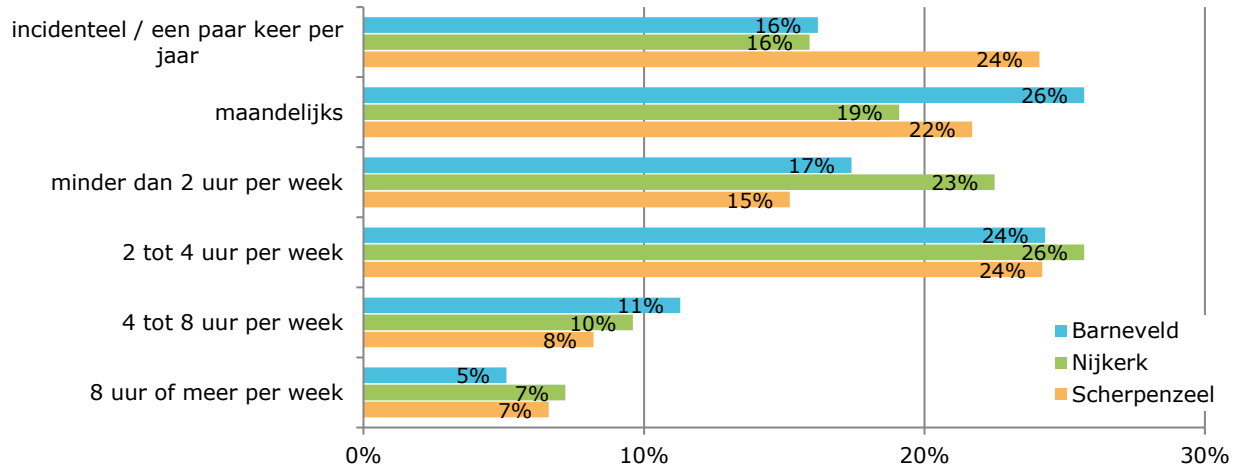
Wat voor soort vrijwilligerswerk doet u?

In alle drie de gemeenten varieert de tijd die de vrijwilligers besteden aan het vrijwilligerswerk sterk. In Barneveld besteden de meeste vrijwilligers er ofwel maandelijks tijd aan ofwel 2 tot 4 uur per week; in Nijkerk gaat het in de meeste gevallen om een wekelijkse besteding van maximaal 4 uur en in Scherpenzeel besteden de meest vrijwilligers er een paar keer per jaar tijd aan of 2 tot 4 uur per week.

Figuur 9.5

Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld per week aan vrijwilligerswerk?

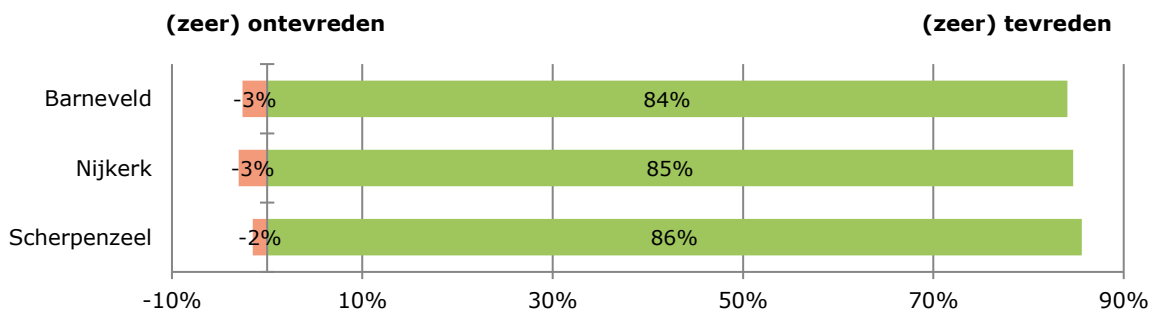

9.4 Sociale contacten

In zowel Barneveld als Nijkerk en Scherpenzeel zijn ongeveer zes op de zeven inwoners (zeer) tevreden met hun sociale contacten. Weinig inwoners van de drie gemeenten geven aan (zeer) ontevreden te zijn met hun sociale contacten.

Figuur 9.6

Hoe tevreden of ontevreden bent u met uw sociale contacten?

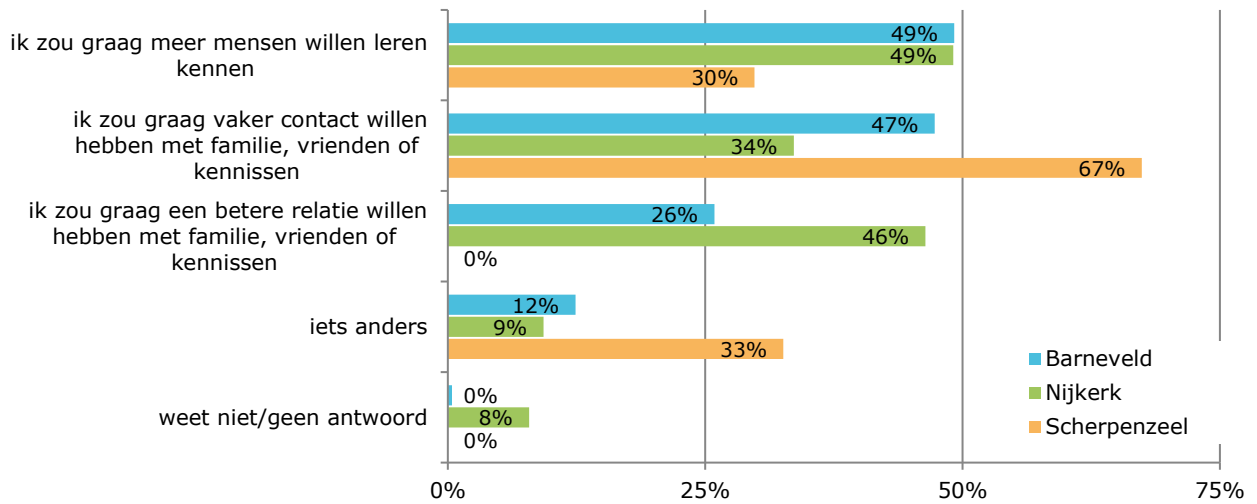

De inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel die ontevreden zijn met hun sociale contacten, geven hiervoor verschillende redenen.⁹ De meeste genoemde reden in Barneveld en Nijkerk is dat deze personen graag meer mensen zouden willen leren kennen. In Scherpenzeel is vaker contact willen met familie, vrienden en kennissen daarentegen veruit de meest genoemde reden door personen die ontevreden zijn over hun sociale contacten. Verder valt op dat in Nijkerk beduidend vaker dan in de andere gemeenten de wens om een betere relatie te hebben met familie, vrienden, of kennissen wordt genoemd als bron van ontevredenheid.

⁹ De resultaten voor Nijkerk en Scherpenzeel zijn indicatief, omdat minder dan 50 personen de vragen hebben beantwoord.

Figuur 9.7

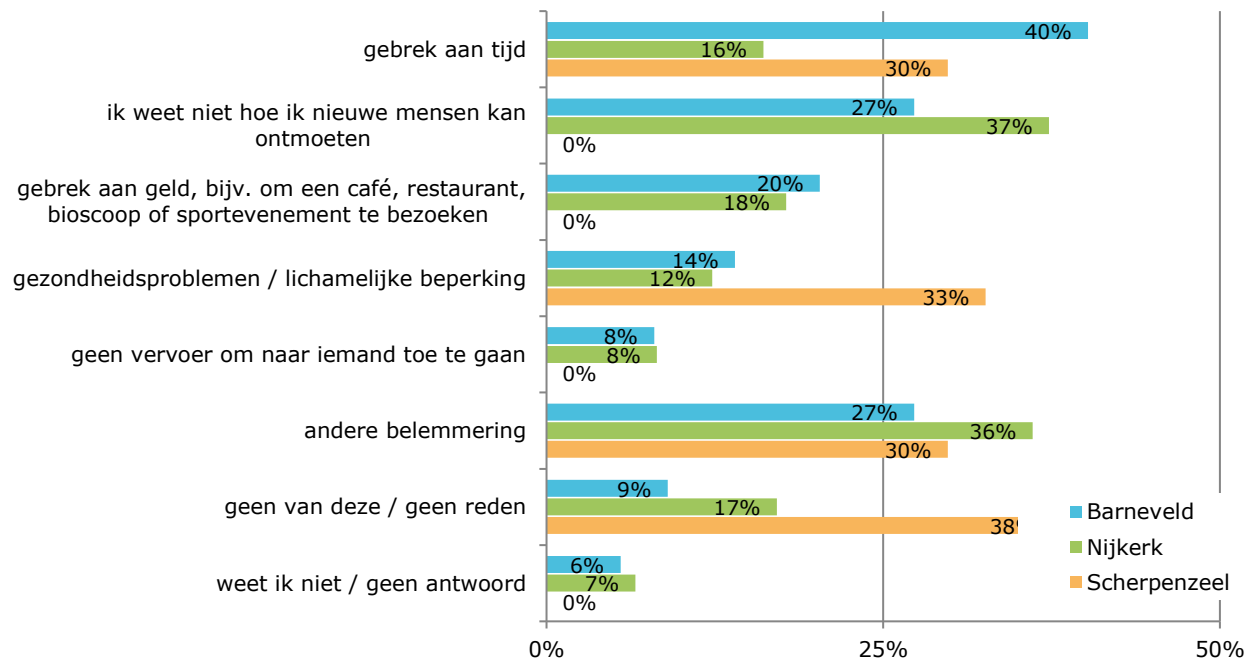
Om welke reden(en) bent u (zeer) ontevreden met uw sociale contacten?
(meerdere antwoorden mogelijk)

In de drie gemeenten geven de inwoners die niet tevreden zijn met hun sociale contacten, verschillende belemmeringen op bij het aangaan van sociale contacten. In Barneveld is de belangrijkste belemmering een gebrek aan tijd. In Nijkerk weten de ontevreden personen in de meeste gevallen niet hoe ze nieuwe mensen kunnen ontmoeten. In Scherpenzeel liggen gezondheidsproblemen en/of lichamelijke beperkingen vaak ten grondslag aan het niet kunnen aangaan of onderhouden van sociale contacten.¹⁰

Figuur 9.8

Wat belemmert u bij het aangaan en/of onderhouden van sociale contacten?
(meerdere antwoorden mogelijk)

¹⁰ De resultaten voor Nijkerk en Scherpenzeel zijn indicatief, omdat minder dan 50 personen de vragen hebben beantwoord.

10

HOOFDSTUK

Brandweer

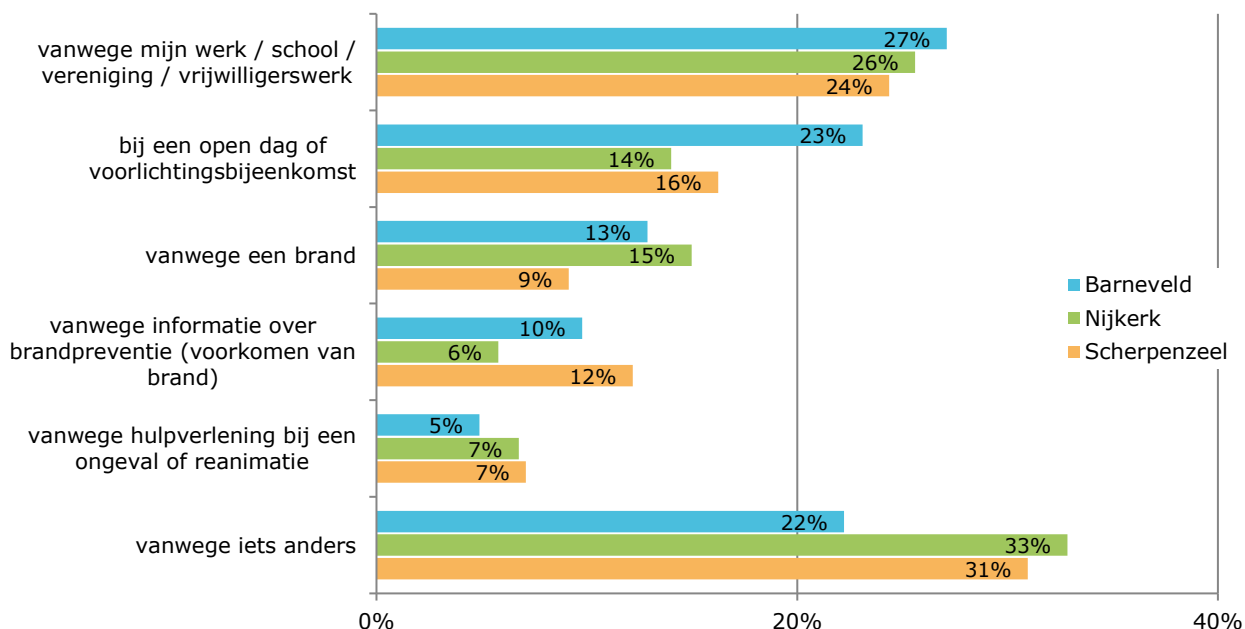
10. Brandweer

10.1 Contact brandweer

Ongeveer een vijfde van de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel hebben in de afgelopen vijf jaar wel eens contact gehad met de brandweer. Van deze groep geeft ongeveer een kwart aan dat ze contact hebben gehad vanwege hun (vrijwilligers)werk, school, en/of vereniging. In Barneveld hebben inwoners beduidend vaker dan in Nijkerk en Scherpenzeel contact gehad met de brandweer tijdens een open dag of voorlichtingsbijeenkomst. Verder valt op dat de inwoners van Scherpenzeel minder vaak contact hebben gehad met de brandweer vanwege een brand dan in Barneveld en Nijkerk. Daarentegen hebben de inwoners van Nijkerk minder vaak vanwege informatie over brandpreventie contact gehad met de brandweer dan in de andere twee gemeenten.

Figuur 10.1

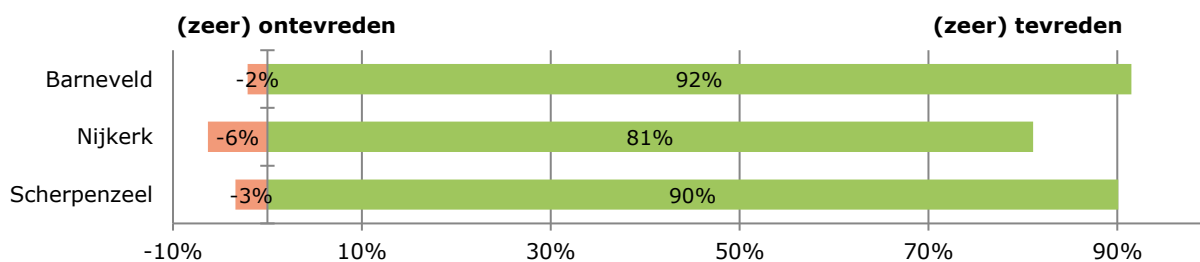
Redenen voor contact met de brandweer (% van personen die contact hebben gehad; meerdere antwoorden mogelijk)

Een ruime meerderheid van de personen die contact hebben gehad met de brandweer, was hier in alle drie de gemeenten (zeer) tevreden over. In Nijkerk was de tevredenheid over het contact met de brandweer wel lager dan in Barneveld en Scherpenzeel.

Figuur 10.2

Tevredenheid over contact met de brandweer (% van personen die contact hebben gehad)

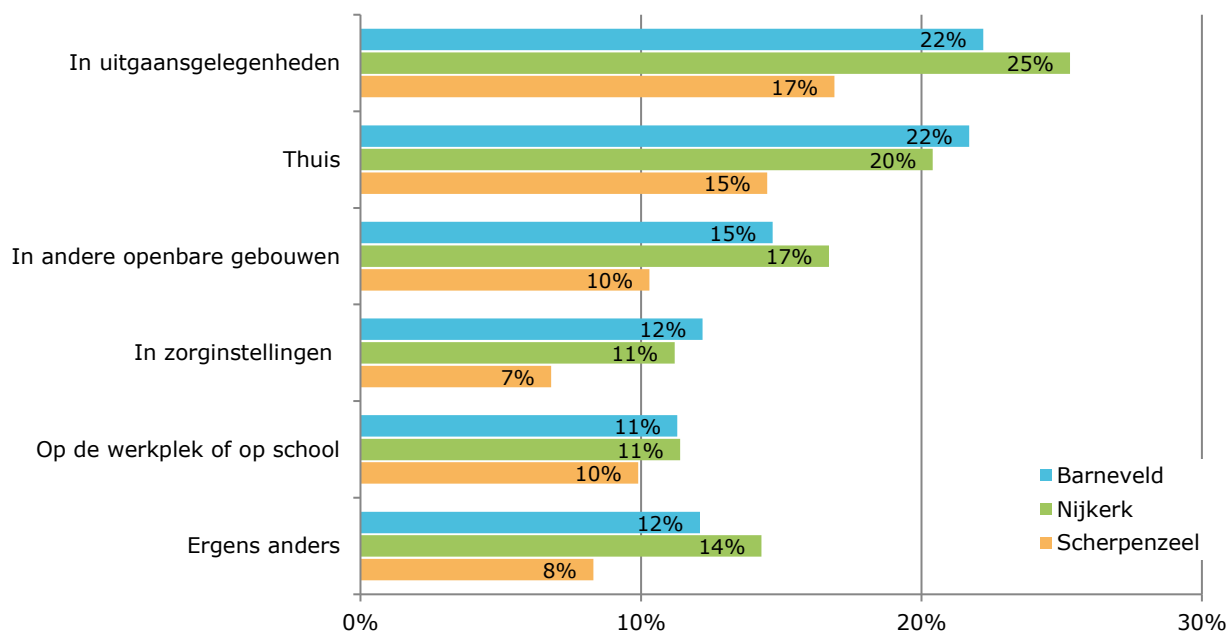

10.2 Brandveiligheid

In Scherpenzeel maken de inwoners zich over de gehele linie minder zorgen over de brandveiligheid dan in Barneveld en Nijkerk. Voor alle drie de gemeenten geldt dat zorgen over de brandveiligheid het vaakst spelen in uitgaansgelegenheden en thuis. In Scherpenzeel maken de inwoners zich het minst zorgen over de brandveiligheid van zorginstellingen, terwijl in Nijkerk en Barneveld de inwoners zich het minst zorgen maken over de brandveiligheid op de werkplek of op school.

Figuur 10.3

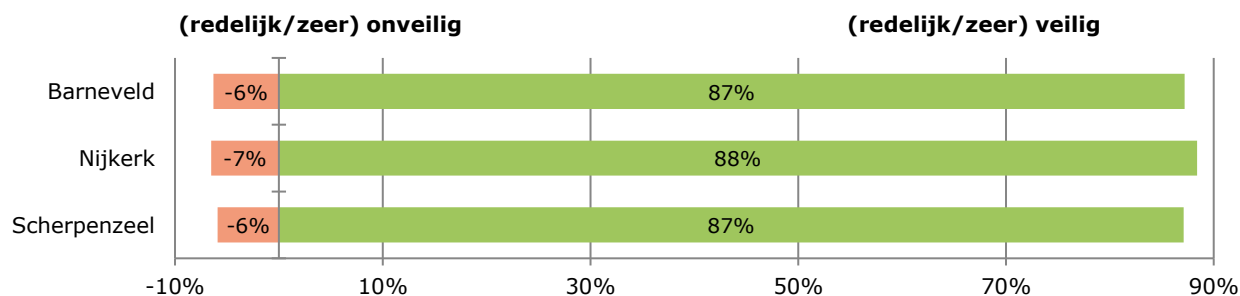
Maakt u zich op onderstaande plekken wel eens zorgen over de brandveiligheid? (% regelmatig/soms)

Het aandeel inwoners dat zich wel eens druk maakt om de brandveiligheid van de eigen woning is beduidend hoger dan het aandeel inwoners dat meent dat de eigen woning ook daadwerkelijk niet veilig is als het gaat om brandgevaar. In Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel vindt respectievelijk 6, 7 en 6 procent zijn/haar eigen woning redelijk tot zeer onveilig.

Figuur 10.4

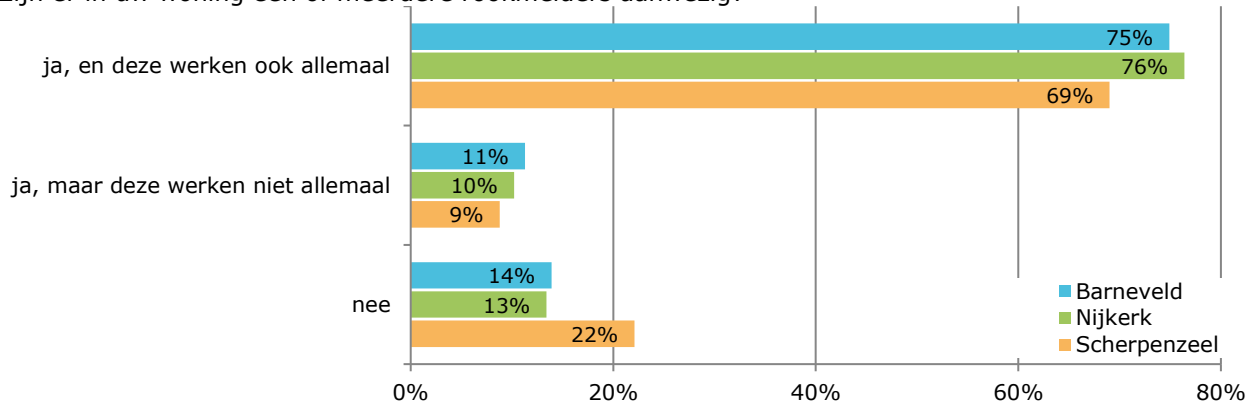
Hoe brandveilig vindt u uw woning?

Driekwart van de inwoners van Barneveld en Nijkerk heeft werkende rookmelders in huis hangen. In Scherpenzeel is dit aandeel beduidend lager (69%). In deze gemeente geeft ruim een op de vijf inwoners aan dat ze helemaal geen rookmelders in de woning hebben hangen.

Figuur 10.5

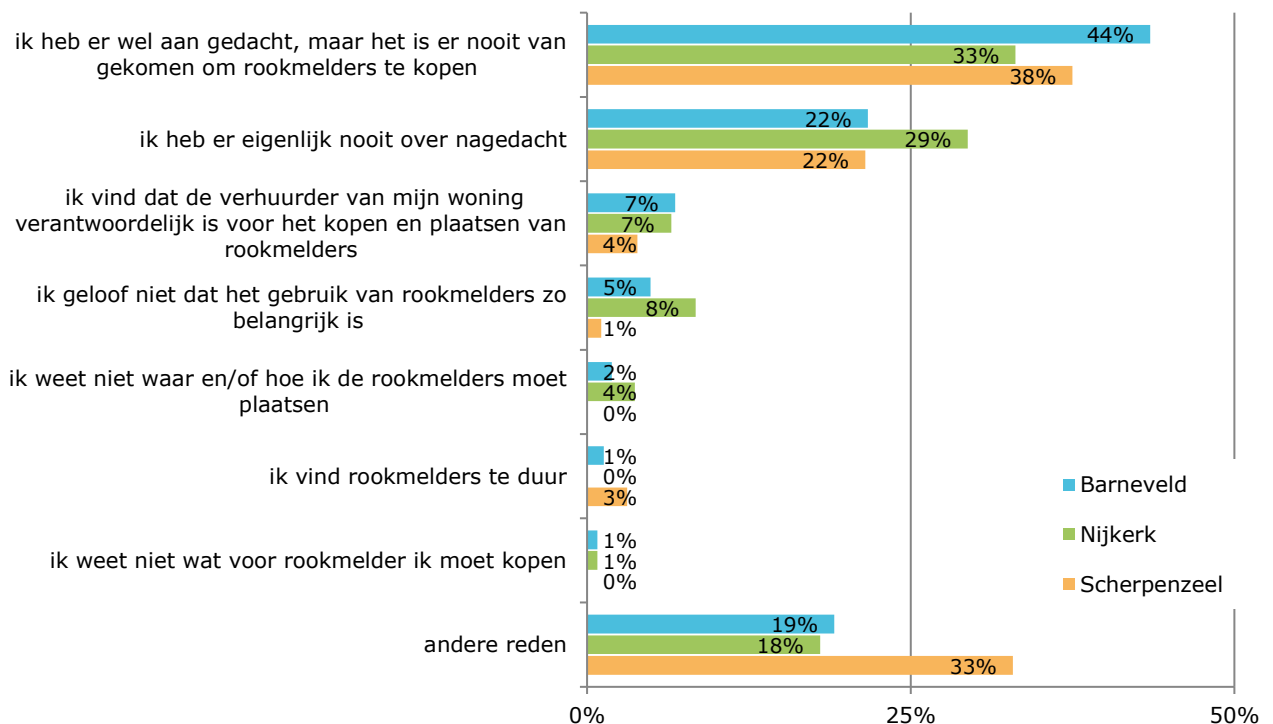
Zijn er in uw woning een of meerdere rookmelders aanwezig?

Aan de groep inwoners die geen rookmelders heeft, is gevraagd wat de reden hiervoor is. De meest genoemde reden in alle drie de gemeenten is dat het er simpelweg niet van gekomen is om de rookmelders aan te schaffen. In Nijkerk geven de inwoners vaker dan in Barneveld en Scherpenzeel aan dat ze nooit hebben nagedacht over rookmelders in huis. Verder valt op dat in Scherpenzeel beduidend vaker een andere reden dan de voorgelegde redenen wordt genoemd om geen rookmelders in huis te hebben.

Figuur 10.6

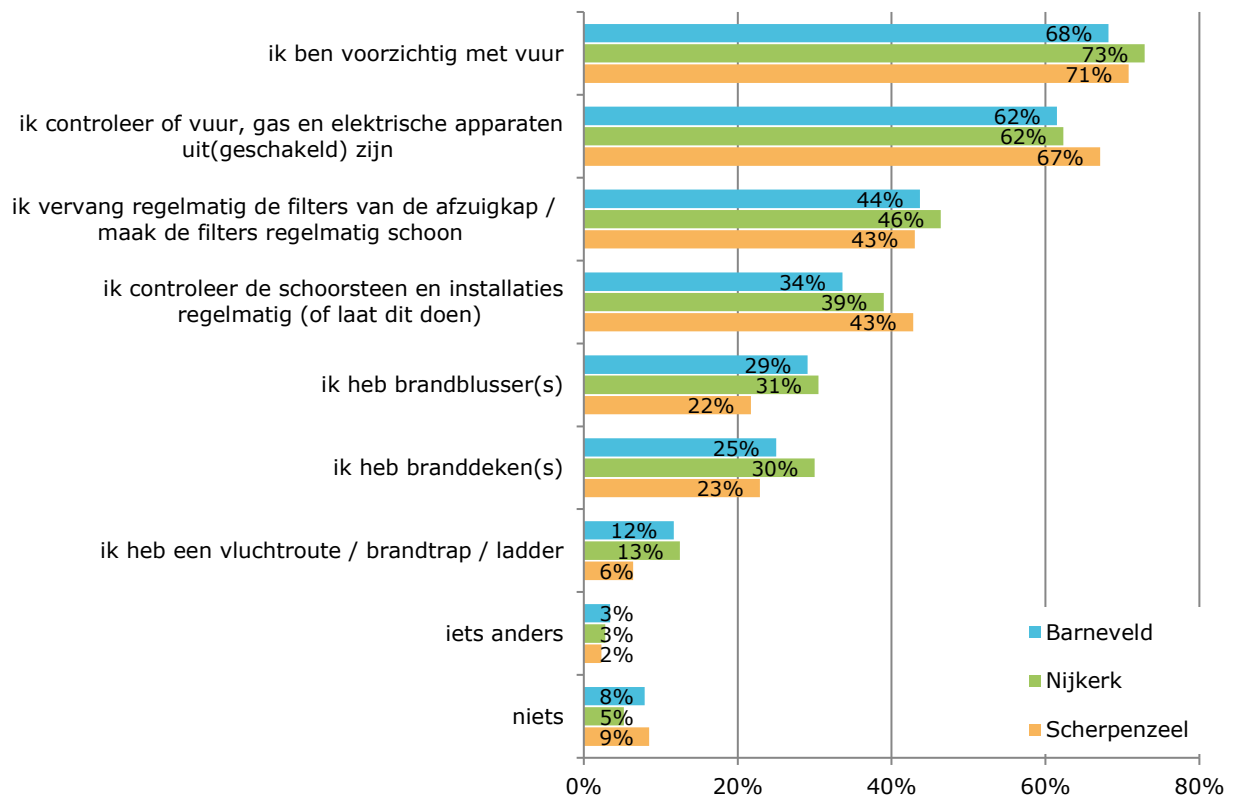
Waarom heeft u in uw woning (nog) geen rookmelders?

Behalve het ophangen van rookmelders, nemen de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel ook andere maatregelen om de brandveiligheid van hun woning te verbeteren. Een ruime meerderheid is binnenshuis voorzichtig met vuur en controleert of vuur, gas en elektrische apparaten uit zijn. Weinig inwoners hebben daarentegen een geplande vluchtroute. Dit aandeel is met name laag in Scherpenzeel. In deze gemeente hebben de inwoners ook minder vaak brandblussers en branddekenen dan in Barneveld en Nijkerk. De inwoners van Scherpenzeel controleren daarentegen wel vaker de schoorsteen dan in Barneveld en Nijkerk.

Figuur 10.7

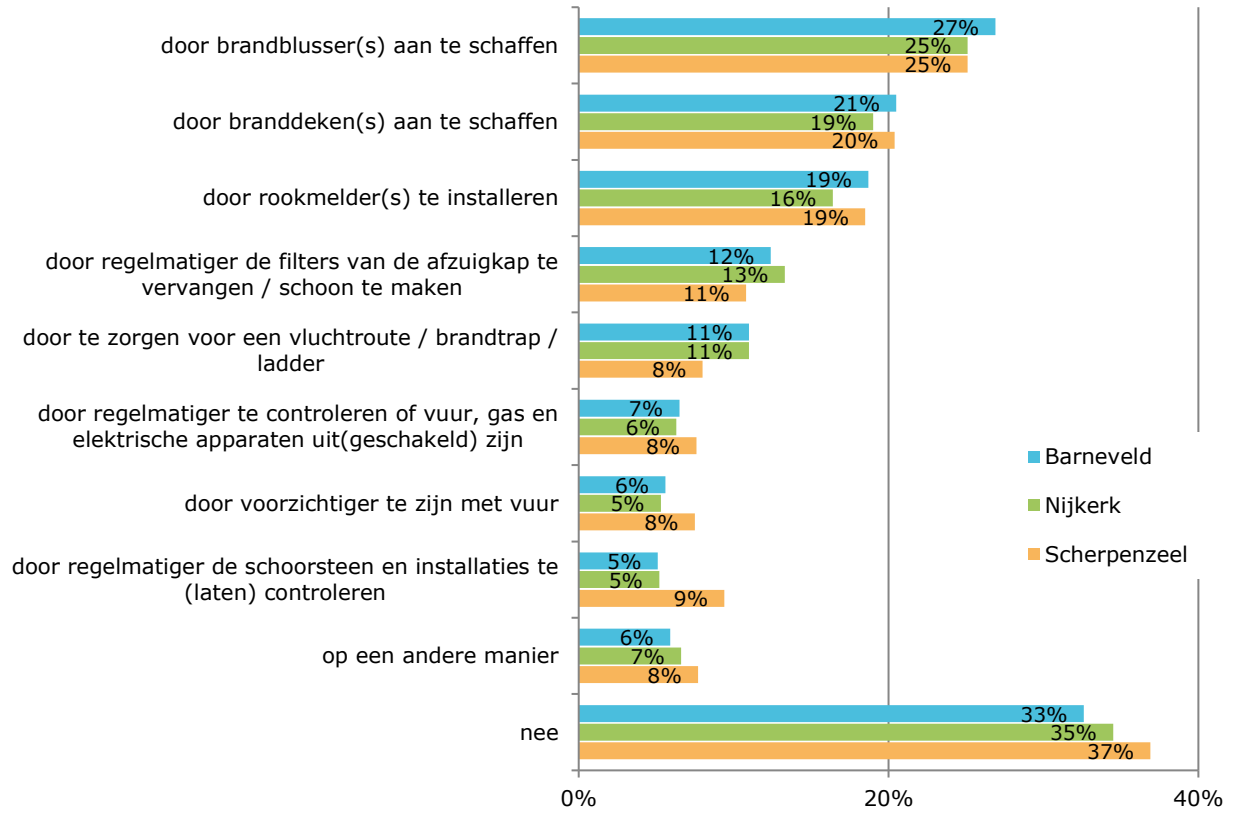
Wat doet u (verder) om de brandveiligheid van uw woning te verbeteren?

Ruim twee derde van de inwoners van Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel ziet mogelijkheden om de brandveiligheid van hun woning nog verder te verbeteren. In Scherpenzeel is dit aandeel het grootst, namelijk 37 procent, en in Barneveld het kleinst, namelijk 33 procent. De meest genoemde verbeteringen van de brandveiligheid zijn om brandblussers, branddekenen en rookmelders aan te schaffen. In Scherpenzeel noemt men beduidend vaker dan in Barneveld en Nijkerk dat ze de brandveiligheid kunnen verbeteren door regelmatig de schoorsteen te (laten) controleren.

Figuur 10.8

Denkt u dat de brandveiligheid van uw woning (nog verder) verbeterd kan worden?

1

BIJLAGE

Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

Bijlage 1. Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

1. Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

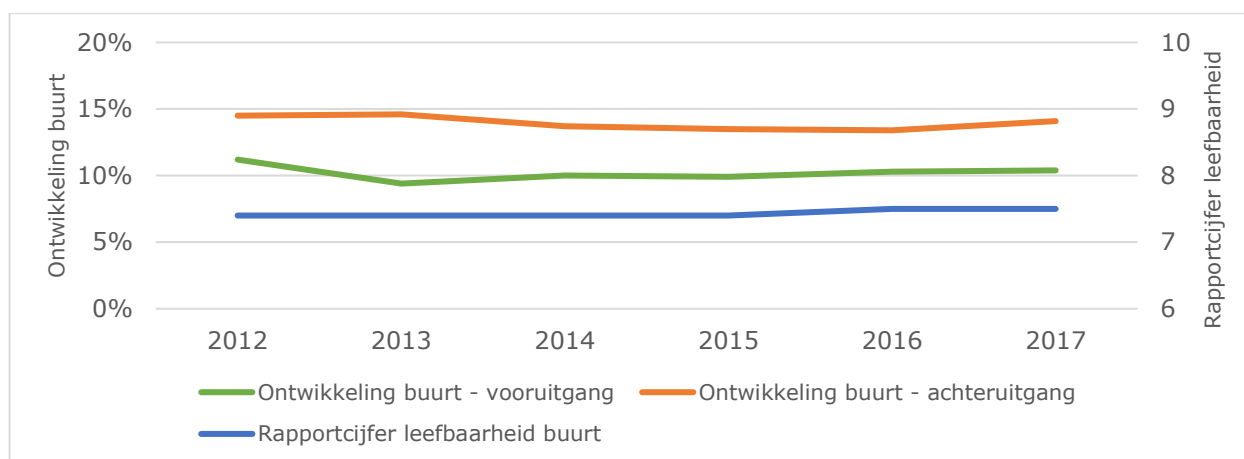
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage treft u een samenvatting van de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor. Deze trends staan ook uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage van het CBS (2018). De samenvatting in dit rapport is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

Leefbaarheid in de buurt

Over de periode 2008-2017 is het oordeel in Nederland over de fysieke kwaliteit van de buurt niet wezenlijk veranderd. De tevredenheid over voorzieningen voor jongeren is altijd lager dan die over andere voorzieningen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat veel burgers hier een neutraal of ontwijkend antwoord geven en niet zozeer omdat men (zeer) ontevreden is over de voorzieningen voor jongeren. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2017, laat een stabiel beeld zien. Een opvallende trend uit de vragen die in 2012 zijn toegevoegd is dat er elk jaar meer burgers negatief zijn over de ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar dan positief, terwijl het rapportcijfer voor de leefbaarheid in diezelfde periode zelfs iets is gestegen.

Figuur B1.1

Leefbaarheid en ontwikkeling buurt, trend 2012-2017

Functioneren gemeente

Aan de hand van stellingen is de burger gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de gemeente met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid. Gemiddeld is 39 procent van de burgers tevreden over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid en 11 procent ontevreden. Hier is over de periode 2012-2017 weinig in veranderd. De aanpak van leefbaarheid en veiligheid krijgt altijd de hoogste waardering van de drie stellingen en het informeren van de buurt over de aanpak de laagste waardering. Het betrekken van de buurt bij de aanpak zit daartussenin.

Overlast

Gemiddeld ervaart 44 procent van de burgers zelf veel overlast van een of meer vormen van overlast die in de buurt voor kunnen komen. Dit is vergelijkbaar met 2016, maar minder dan in 2012-2013 toen dit aandeel ongeveer 46 procent was. Burgers ervaren jaarlijks de meeste overlast van verkeer (te hard rijden en parkeerproblemen), gevolgd door fysieke verloedering (hondenpoep). Dit zijn ook elk jaar de drie buurtproblemen die burgers als eerste aangepakt willen hebben.

Veiligheidsbeleving

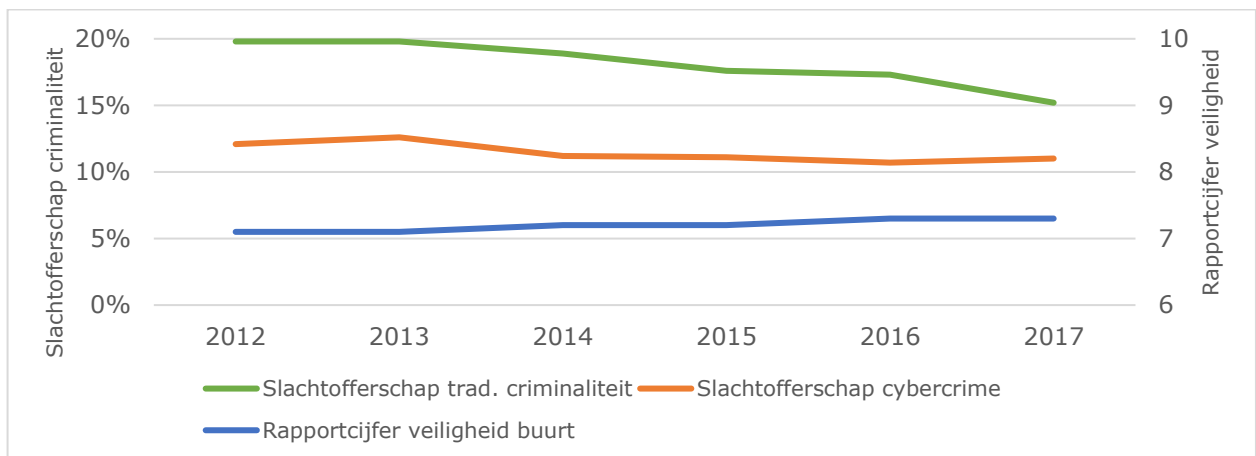
In de periode 2005-2015 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld, burgers voelen zich in het algemeen veiliger. Het gevoel van onveiligheid in de buurt, dat sinds 2008 wordt gemeten, was tussen 2009 en 2015 lange tijd stabiel om vervolgens tussen 2015 en 2016 een sterk positieve ontwikkeling te tonen. In 2017 is het gevoel van onveiligheid in de buurt vrijwel gelijk aan 2016. Bij de beoordeling van de ontwikkeling van criminaliteit in de buurt doet zich weer het verschijnsel voor dat er elk jaar meer burgers zijn met een negatieve perceptie op de ontwikkeling in het afgelopen jaar dan een positieve, terwijl het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt een stijgende trend vertoont.

Slachtofferschap criminaliteit

Tussen 2005 en 2017 is het slachtofferschap van delicten bijna gehalveerd. Deze dalende trend is te zien in alle 'traditionele' vormen van slachtofferschap van criminaliteit: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten. Slachtofferschap van cybercriminaliteit, dat sinds 2012 wordt bijgehouden, is ten opzichte van 2012 afgenomen maar lang niet zo sterk als bij traditionele criminaliteit. Koop- en verkoopfraude via internet vertoont zelfs een stijgende trend. Een negatieve ontwikkeling bij dit thema is dat de aangiftebereidheid een dalende trend heeft tussen 2012 en 2017. Slachtoffers melden delicten minder vaak bij de politie en doen minder vaak aangifte.

Figuur B1.2

Veiligheid en slachtofferschap criminaliteit, trend 2012-2017

Burgers en politie

In de periode 2005-2017 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het totale functioneren van de politie in de buurt gestegen. Burgers zijn ook positiever over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. De belangrijkste reden voor burgers om soms ontevreden te zijn over contact met de politie is als problemen niet zijn opgelost.

Preventie

Het gemiddelde aantal sociaal-preventieve gedragsmaatregelen en technische preventiemaatregelen dat mensen treffen is nauwelijks aan verandering onderhevig. Er is wel een verschuiving in het type gedragsmaatregelen dat men treft, in vergelijking met 2012 laten mensen vaker 's avonds licht branden en zetten zij hun fiets in een bewaakte stalling terwijl mensen minder vaak waardevolle spullen uit de auto meenemen of juist thuislaten om diefstal/beroving te voorkomen.

2. Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor tussen belangrijke onderwerpen en kenmerken als leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar, via statline van CBS of via I&O Research.

Leefbaarheid

Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt is in (zeer) sterk stedelijke en matig stedelijke gebieden positiever dan in weinig of niet stedelijke gebieden, maar de verschillen zijn klein. Het oordeel over de sociale cohesie in de buurt verschilt juist sterk naar stedelijkheid: inwoners van landelijkere gebieden ervaren meer sociale cohesie in de buurt dan inwoners van sterk verstedelijkte gebieden (CBS 2018, p. 20).

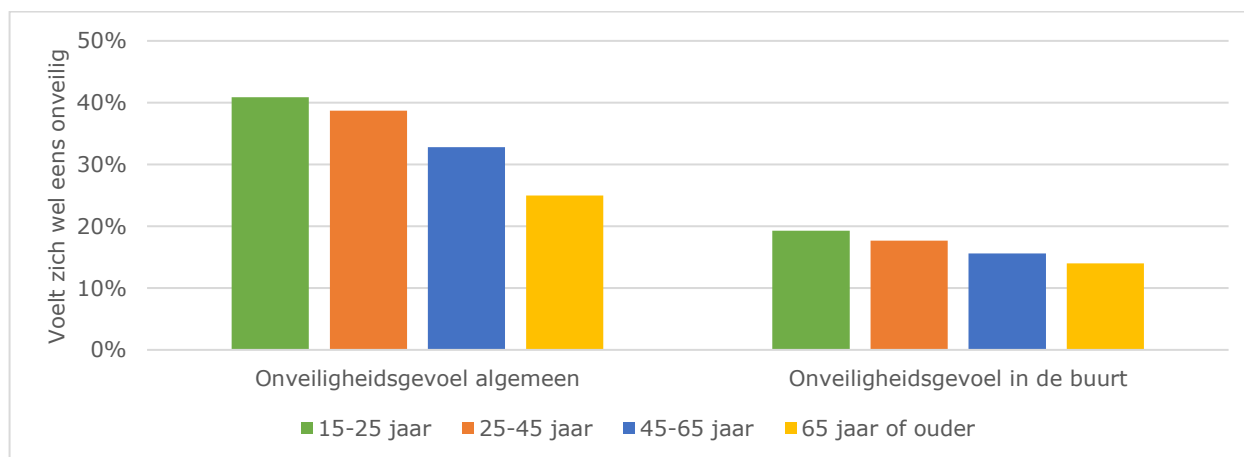
In meer verstedelijkte gebieden ervaren inwoners duidelijk meer buurtoverlast dan in minder verstedelijkte gebieden. In 2017 geeft in zeer sterk stedelijke gebieden meer dan de helft van de inwoners (52%) aan veel overlast van een of meer van de 13 genoemde overlastvormen te ervaren, tegen ruim een derde (35%) van de inwoners in niet-stedelijke gebieden (p. 22).

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: 15-24-jarigen en 25-44-jarigen voelen zich onveiliger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. De verschillen zijn groter bij onveiligheidsgevoelens in het algemeen, dan bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens (p. 29). In het algemeen voelt 41 procent van de 15-24 jarigen zich wel eens onveilig en 25 procent van de 65-plussers. Bij onveiligheidsgevoel in de buurt gaat het om 19 procent van de 15-24 jarigen en 14 procent van de 65-plussers.

Figuur B2.1

Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2017

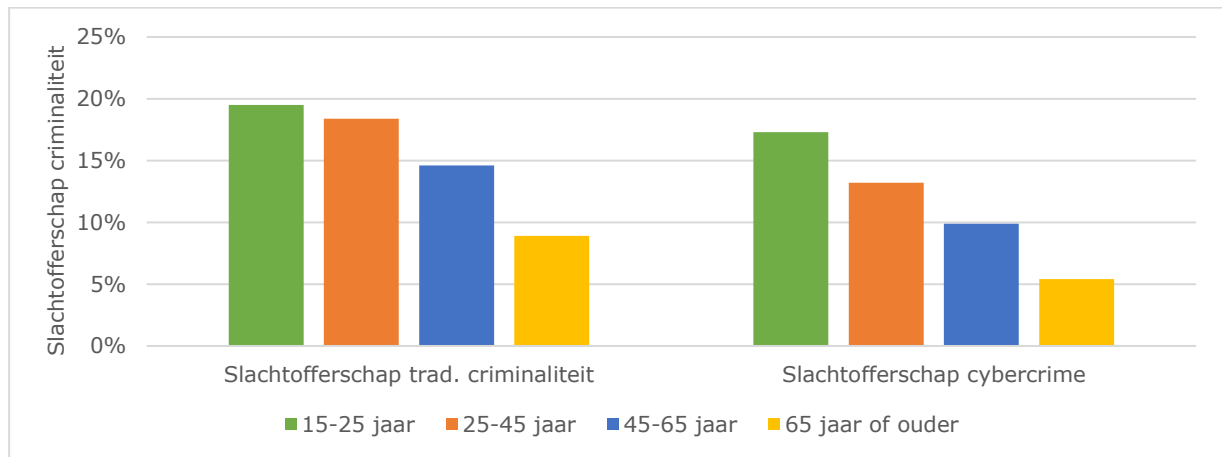
Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar leeftijd. Jongere leeftijdsgroepen zijn vaker slachtoffer dan oudere. In totaliteit zijn 15-24-jarigen met 20 procent en 25-44-jarigen met 18 procent twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (9%). Bij vermogensdelicten en vooral geweldsdelicten zijn de verschillen tussen leeftijdsgroepen nog groter. Alleen bij vandalisme bestaat een ander beeld. Hier zijn de 25-44-jarigen en 45-64-jarigen vaker slachtoffer dan de ouderen én jongeren (p. 41).

Evenals het slachtofferschap van traditionele criminaliteit varieert het slachtofferschap van cybercrime naar leeftijd. Ook hier is het totaalbeeld dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. In totaliteit is in 2017 het aandeel 15–24-jarige slachtoffers met 17 procent ruim drie keer zo groot als het aandeel 65-plussers (5 procent). Ook bij cyberpesten zien we dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. Bij koop- en verkoopfraude en bij hacken zijn naast 15–24-jarigen ook 25-44-jarigen relatief vaak slachtoffer. Bij identiteitsfraude is het beeld afwijkend: hier zijn jongeren minder vaak slachtoffer dan de oudere leeftijdsgroepen (p. 43).

Figuur B2.2

Slachtofferschap criminaliteit naar leeftijd, 2017

Burgers en politie

In zeer sterk stedelijke gebieden is het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de buurt groter dan in minder verstedelijkte gebieden. Zo is 30 procent van de inwoners van sterk stedelijke gebieden (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, terwijl dit aandeel in weinig en niet verstedelijkte gebieden rond de 25 procent ligt. Een vergelijkbaar patroon bestaat bij het oordeel over het totale functioneren van de politie in het algemeen. In zeer sterk verstedelijkte gebieden is 36 procent hierover (zeer) tevreden, terwijl dit aandeel zich in minder verstedelijkte gebieden rond de 30 procent beweegt (p. 52).

In zeer sterk stedelijke gebieden zijn inwoners relatief positief over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. Inwoners van sterk-, matige-, weinig- en niet-stedelijke gebieden verschillen niet wezenlijk van elkaar in hun tevredenheid over de beschikbaarheid van de politie. Dit beeld dat met name inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden positiever oordelen, en dat de andere stedelijke gebieden relatief weinig van elkaar verschillen zagen we ook al bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie (p. 57).

Preventie

Het sociaal-preventieve gedrag verschilt naar stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont, maar de verschillen zijn per item anders. Zo gebeurt 'het meenemen van waardevolle spullen uit de auto' vaker in meer verstedelijkte gebieden dan in minder verstedelijkte gebieden (met uitzondering van zeer sterk verstedelijkte gebieden waar dit vrijwel even vaak gebeurt als in niet stedelijke gebieden), terwijl dit bij 'het 's avonds het licht laten branden bij afwezigheid' juist omgekeerd is: dit gebeurt vaker in minder stedelijke gebieden (p. 59).

Het gebruik van technische preventiemaatregelen is in het zuiden en oosten van het land hoger dan gemiddeld, dit komt voor een groot deel omdat in deze streken woningen vaker zijn voorzien van (rol)luiken voor ramen en deuren. Buitenverlichting en rolluiken voor ramen en/of deuren zijn in minder verstedelijkte gebieden meer aanwezig dan in meer verstedelijkte gebieden. De aanwezigheid van extra veiligheidssloten en alarminstallaties verschilt relatief weinig naar stedelijkheidsgraad, met uitzondering van zeer sterk stedelijke gebieden: hier zijn deze voorzieningen, net als buitenverlichting en rolluiken, duidelijk het minst aanwezig (p. 61).

Bron:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2018), Veiligheidsmonitor 2017, Den Haag (online publicatie)
<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/09/veiligheidsmonitor-2017>

